

DOIREGI

Introducere

„Istoria cartii Regi wrmeaza o traiectorie descendenta, lucrurile luand o tur-nurd tot mai sumbrd, pdnd cdnd nu a mai existat nici un remediu.... Mai "intdl cele zece triburi sunt duse in captivitate, fund apoi urmate de celelalte doua." - Samuel Ridout

Pentru introducerea la aceasta carte, consultati 1 Regi.

SCHITA I. REGATUL

DF/IZAT (continuarea de la 1 Regi) (cap. 1-17)

- A. Regele Ahazia al Israelului si misiunea lui Hie (cap. 1)
- B. Stramutarea lui Ilie (2:1-12a)
- C. Inceputul misiunii lui Elisei (2:12b-25)
- D. Regele Iehoram (Ioram) al Israelului (cap. 3)
- E. Misiunea miraculoasa a lui Elisei (4:1-8:15)
 - 1. Miraculoasa tnmultire a untdelemnului (4:1-7)
 - 2. Nasterea miraculoasa (4:8-17)
 - 3. Invierea fiului sunamitei (4:18-37)
 - 4. Detoxificarea ciorbei otravite (4:38-41)
 - 5. Miraculoasa Tnmultire a painii (4:42-44)
 - 6. Miraculoasa curatire a leprosului Naaman (5:1-19)
 - 7. Lacomia lui Ghehazi (5:20-27)
 - 8. Miraculoasa recuperare a fierului de la secure (6:1 - 7)
 - 9. Miraculoasele manevre militare (6:8-23)
 - 10. Foametea din Samaria (6:24-7:20)
 - 11. Restaurarea proprietStii şunamitei (8:1-6)
 - 12. Profetia lui Elisei despre domnia lui Hazael (8:7-15)
- F. Regele Iehoram (Ioram) al lui Iuda (8:16-24)
- G. Regele Ahazia al lui Iuda (8:25-29)
- H. Regele Iehu al lui Israel şi misiunea lui Elisei (cap. 9, 10)
 - 1. Ungerea lui Iehu (9:1-10)
 - 2. Executiile lui Iehu (9:11-10:17)
 - 3. Iehu epureaza TnchinStorii lazeul Baal (10:18-36)
- I. Uzurparea tronului regatului Iuda de catre regina Atalia (cap. 11)
- J. Regele Iehoas (Ioas) al lui Iuda (cap. 12)
- K. Regele Ioahaz al lui Israel (13:1-9)
- L. Regele Iehoas (Ioa?) al Israelului (13:10-13)
- M. incheierea misiunii lui Elisei (13:14-25)
- N. Regele- Amazia al lui Iuda (14:1-20)
- O. Regele Azaria (Uzia) al lui Iuda (14:21, 22)
- P. Regele Ieroboam II al lui Israel (14:23-29)
- Q. Regele Azaria (Uzia) al lui Iuda, continuare (15:1-7)
- R. Regele Zaharia al lui Israel (15:8-12)

S. Regele Salum al lui Israel (15:] 3-15) ■ T.' Regele Menahem al lui Israel"(15:16-22) U Regele Pecaia al lui Israel (15:23-26) V"7 Regele Peca al lui Israel (15:27-31) W. Regele Iotam al lui Iuda (15:32-38) X. Regele Ahaz al lui Iuda (cap. 16) Y. Regele Hosea al lui Israel (17:1-6) Z. Caderea regatului de nord (17:7-41)

II. REGATUL IUDA PANA LA CAPTIVITATE (cap. 18-25)

A. Regele Ezechia (cap. 18-20)

1. Domnia neprihanita a lui Ezechia (18:1-8)
2. Capturarea Samariei (18:9-12)
3. Prima invadare a regatului Iuda de catre Senaherib (18:13-16)
4. A doua invadare a regatului Iudade catre Senaherib (18:17-19:34)
5. Infrangerea lui Senaherib si moartea sa (19:35-37)
6. Boala si insanatosirea lui Ezechia (20:1-11)
7. Mandria prosteascS a lui Ezechia (20:12-21)

B. Regele Manase (21:1-18)

C. Regele Amon (21:19-26)

D. Regele Iosia (22:1-23:30)

1. Iosia repara Templul (22:1 -7)
2. Iosia recupereaza Cartea Legii (22:8-20)
3. Iosia reinnoieste Legamantul (23:1-3)
4. Reformele lui Iosia (23:4-30)

E. Regele Iehoahaz (23:31-33)

F. Regele Iehoachim (23:34-24:7)

G. Regele Iehoachin (24:8-16)

H. Regele Zedechia (24:17-25:7)

I. Caderea Ierusalimului (25:8-21) J. Iuda sub guvermare a lui Ghedalia (25:22-26) K. Regele Iehoiachin (25:27-30)

COMENTARIU

I. REGATUL DIVIZAT (continuare de Numele real al zeitatii siriene a fost Baal-zebul

la 1 Regi) (cap. 1-17) („Domnul vietii”). dar evreii i-au spus, in

A. Regele Ahazia al Israelului ?i misiu- batjocuru: Baal-zebul („Domnul mustelor”).

nea lui Hie (cap. 1) Deja in vremea lui Cristos aceasta zeitatie a devenit simbol al Satanei.¹

1:1 Moab fusese subjugat de David (2 Sam. 8:2). Cand imparatia lui Solomon a Ce jalnic sa vedem cum mv rege al carui fost impartita in doua regate, Israel si Iuda, nume Tnseamna „cel pe care-I sustine Moab a intrat sub stapanirea Israelului. Iehova" asolicitat zeului Baal vindecare!

Dupa moartea lui Ahab, moabitii s-au ras- **1:3-8** Hie, un om Imbracatcu o manta culat, castigandu-si independent. de par, incins cu. o curea de piele, i-a intal-

1:2 Regele Ahazia a cazut prin za- nit pe soli ?i i-a trimisnapoi la Ahazia, sa-i brelele camerei lui de sus din Samaria, transmite o aspra mustrare

pentru faptul ca
fiind grav ranit. In loc sa ceara de la Dum- a.consultat zeul Baal-
Zebub si sa-1 in-
nezeu vindecare, el a trimis soli la Baal- stiinteze ca boala sanuva
avealeac.
Zebub, zeul Ecronului, ca sa afle daca se **1:9-12** Ahazia a raspuns
trimitand un
va face bine. John C. Whitcomb identifica capitan cu cincizeci de
oameni in subor-
acest zeu pagan dupa cum urmeaza: dinea sa, ca sa-i ordone iui Hie
sa se

infatiseze inaintea sa. Cand capitanul i-a transmis lui Hie insultatoarea porunca, Dumnezeu l-a razbunat pe Hie, facand sa se coboare foie din cer, care l-a distrus pe capitan si soldatii sai. Un al doilea capitan cu alti cincizeci de oameni i-a ordonat lui Hie sa se prezinte numaidecat in fata regelui, dar si acestia au avut parte de aceeaasi soarta. Cu foie din cer Dumnezeu ii discreditase anterior pe preotii lui Baal (1 Regi 3 8). Acum aceeaasi flacara cereasca i-a distrus pe soldatii lui Baal care au Tncercat sa puna mainile lor pacatoase asupra lui Hie. Profetul nu asculta de ceit de ordinele adevaratului Rege al Israelului, iar nu de un uzurpator idolatru. Nu ni se spune con-cret de ce au fost ucisj cei doi capitani si oamenii lor. Poate ca au impartasit zelul lui Ahazia de a-l distruge pe Hie.

1:13-16 Numai cand al treilea capitan a recunoscut umil puterea lui Hie, cerand Tndurare, a fost instruit profetul de ingerul Domnului (Cristos Tntr-o aparitie ante-rioara intruparii) sa se duca si sa stea de vorba cu Ahazia. Fara sa se teama deloc, Hie i-a spus regelui ca nu se va insanatosi, deoarece L-a tratat cu dispret pe Domnul, prin consultarea lui Baal-Zebub.

1:17,18 Ahazia a murit, fiind urmat la tron de fratele sau, Iehoram (caruia i se spune ulterior Ioram), deoarece Ahazia nu avusese nici un fiu care sa ocupe tronul. in timpul acesta in Iuda guvernarea era asigu-rata de Iosafat si de fiul sau, un co-regent care se numea tot Iehoram (3:1).

8. Stramutarea lui Hie (2:1-12a)

Capitolul acesta Tncepe cu rapirea la cer a cucernicului Hie (v. 1-11) si se Tnceie cu sfasierea huliganilor din Betel (v. 23-25).

2:1-6 Intre timp sosise momentul ca Hie sa-si Tnceie misiunea si sa fie succedat de Elisei. Dar mai intai Hie trebuia sa viziteze Betelul, Ierihonul si Iordanul. Dand dovada de credinciosie, Elisei a tinut sa-l

insoteasca pe Hie in vizitarea acestor locuri. La Betel si Ierihon, fiii profeplor i-au spus lui Elisei ca Domnul il va rapi in chiar ziua aceea pe stapanul sau deasupra capului. Sintagma se refera' la practica unui discipol de a sta la picioarele dascalului sau. In aceasta postura, dascalul era, evi-

dent, deasupra capului discipolului. Elisei stia deja acest lucru, drept care le-a spus profetilor sa pastreze tacere, deoarece chestiunea era prea trista si prea sacra ca sa poata fi discutata.

2:7-9 De la Ierihon Hie si Elisei s-au coborat la raul Iordan, urmati de la distanta de cincizeci din profeti. Cand Ilie a lovit Iordanul cu mantia, apele s-au despartit in doua, cei doi putand trece de partea cealalta, ca pe uscat. Hie venise din Ghi-lead, localitate situata pe malul de rasarit al Iordanului, in timpul domniei lui Ahab, pentru a-?i incepe lucrarea profetica (1 Regi 17:1). Acum la Incheierea misiunii sale el a trecut de cealalta parte a Iordanului, pentru a putea fi rapit la cer. Incurajat de profetul care urma sa fie luat de la el sa formuleze o cerere, Elisei a cerut ca o masura dubla a duhului. lui Ilie sa-i fie daruita lui. Aceasta portiune dubla este dreptul intaiului nascut si ar putea Insemna pur si simplu ca Elisei dorea sa fie un suc-cesor demn de inaintasul sau. George Williams spune ca implinirea ceterii reiese din faptul ca, in timp ce despre Ilie se con-semneaza ca a facut opt minuni, despre Elisei se spune ca a facut saispzezece.²

2:10-12a Elisei a spus ca nu sta In puterea sa sa acorde cererea, adaugand conditia ca daca Elisei il va vedea cand va fi luat de la el, atunci cererea Ti va fi satis-facuta. Cum mergeau ei, stand de vorba, deodata au fost despartiti de un car de foe, tras de cai de foe. Apoi un vartej l-a ridicat pe Hie la cer, sub privirile lui Elisei, care a strigat: „Parinte, parinte, carul lui Israel si calaretii sail" Asta ar putea sa insemne ca Ilie a fost cea mai eficace arma a puterii lui Dumnezeu si apararea cea mai puternica a Israelului.

C. Inceputul misiunii lui Elisei

(2:12b-25)

2:12b-14 Dupa ce si-a sfa?iat hainele, cuprins de mahnire, Elisei a revenit pe malul de est al Iordanului, lovind apa cu

mantaua si spunand: „Unde este Domnul Dumnezeuul lui Ilie?" Intrebarea aceasta nu a exprimat indoiala sau necredinta, ci doar l-a dat lui Dumnezeu prilejul sa arate ca este cu Elisei, cum fusese cu Ilie. Apele

s-au despicat, permitandu-i profetului sa revina pe malul de vest al raului, unde cei cincizeci de fii ai profetilor asteptasera si privisera.

2:15-18 Dupa ce au vazut despicarea a-pelor Iordanului, ei au recunoscut cS Elisei este cu adevarat succesorul lui Hie. Neascultand de sfatul lui Elisei, ei au trimis un grup dintre ei sa-l caute pe Hie, dar, bineinteles, așa cum spusese Elisei, nu l-au gasit. Fie ca ei nu vazusera scena stra-mutarii lui Hie, fie daca o vazusera, crezusera ca este temporara.

2:19-22 Misiunea lui Elisei din acest punct pana la 13:20 este alcatuita dintr-o serie de minuni menite sa abata natiunea Israel de la idolatrie si s-o readuca la Dumnezeu eel adevarat si viu. Incidentele nu sunt relatate neaparat in ordine cronolo-gica. Prima din aceste minuni a avut loc cand Elisei a aruncat sare in apa salcie dintr-o fSntana de la Ierihon, dupa care aceasta nu a mai cauzat moartea sau infer-tilitatea.

2:23, 24 In calatoria sa de la Ierihon la Betel, unul din centrele de mchinare la vitel, Elisei a fost confruntat cu o ceata de tineri care l-au batjocorit, facand haz de chelia sa si spunandu-i sa se suie la cer cum facuse Hie. Dupa ce i-a blestemat in numele Domnului, doua ursoaice au iesjt din padure si i-au sfasiat pe toti cei patruzeci si doi de tineri. Orice insulta adusa emisarului lui Dumnezeu este o insulta adusa Lui tnsusi!

2:25 Elisei a urmat apoi traseul de odi-nioara al lui Hie, vizitand scolile profetilor din Ierihon si Betel, dupa care s-a suit pe Muntele Carmel si a vizitat Samaria. Lo-cuitorii Ierihonului l-au tratat respectuos, primind o binecuvantare, m contrast cu tinerii din Betel, care l-au supus unui trata-ment rusinos, primind ca rasplata un blestem.

Regele lehoram (Ioram) al Israelului (cap. 3)

Ioram, fiul lui Ahab, a domnit ca

rege peste Israel doisprezece ani (852-8411.Cr.; 2 Regi 3:1-9:29).

3:1-3 Cand regele Ioram, fiul lui Ahab, a inceput sa domneasca peste Israel, in

Iuda domnea Iosafat, avandu-1 drept co-regent pe fiul s5u Ioram. Asa se explicS de ce Ioram, regele Israelului, si-a Tnceput domnia in al optsprezecelea an al lui Iosafat si in al doilea an al lui Ioram, regele regatului Iuda (2 Regi 1:17).

Ioram (lehoram) nu a fost atat de rau pe cat au fost parintii sai. El a indepartat stal-pul lui Baal pe care-1 ridicase Ahab. Dar nu s-a lepadat de mchinarea la vitelul de aur, pe care o instituise Ieroboam, fiul lui Nebat.

3:4-9 Sub domnia lui Ahab regele Moabului fusese obligat sS plateasca tribut Israelului. Dar dupa moartea lui Ahab, regele Meeša al Moabului a considerat ca a venit timpul nimerit s& scuture jugul asupririi. Renumita Piatra Moabita, descoperita de un misionar german in 1868, mentioneaza subjugarea de catre Israel a Moabului si revolta reusita a lui Meesa.³

Ahazia nu luase nici o masura in urma revoltei Moabului. Dar cand succesorul sau Ioram a venit la putere, imediat a cau-tat sS readuca Moabul sub stapanirea sa, nedorind sa piarda un tribut atat de mare. Ioram 1-a rugat pe Iosafat sa i se al&ture in lupta impotriva Moabului si din nou, d^nd dovada de nechibzuinta, Iosafat a consimtit. (Vezi 1 Regi 22, unde Iosafat a fost cat pe aci sa-și piarda viata prin alianta incheiata cu Israel.) Cei doi regi au convenit sa mearga pe malul de vest al Marii Moarte, apoi urmand directia est sa patrunda In Edom iar de acolo sa se deplaseze spre nord, ajungand in Moab. intruc^t regele Edomului era in acest timp vasalul regelui Iosafat al Iudei, automat si Edomul a fost inclus in campania militara impotriva Moabului.

3:10-12 Pe cand se apropiau de Moab, armata a ramas fara apa. Cand Ioram a dat dovada de nerusinare, punand vina pe Domnul pentru ca nu aveau apa, Iosafat a propus sa fie consultat un profet al Domnului. Iar cand s-a aflat ca Elisei, slu-jitorul lui Hie, se afla prin apropiere, cei trei regi s-au dus la acesta.

3:13-19 La inceput Elisei au protestat, spunand cS. nu vrea sa aiba nimic de a face cu regele Israelului, caruia i-a spus s& se duca la profetii idolatri ai tatalui sau. Din

raspunsul lui Ioram s-ar putea deduce ca acesta îl făcea pe Domnul responsabil pen-tru lipsa de apă, iar nu pe idoli. Dar pentru ca avea considerate pentru Iosafat, Elisei a convenit să-l întrebe pe Domnul și astfel, după ce a cântat un muzician, puterea lui Dumnezeu s-a coborât peste Elisei, care a prezis că valea se va umple de apă, dar nu de ploaie, și că moabitiții vor fi înfrânți.

3:20-25 A doua zi dimineata valea s-a umplut de apă, care venea din direc[^]a Edomului. Sub razele soarelui de dimineata, moabitilor li s-a parut că apa este sânge, drept care au conchis că regii Isr[?]-elului, Iudei și Edomului s-au luptat între ei. Și astfel ei au pornit numaidecat spre tabara Israelului, crezând că o vor putea prăda, dar când au ajuns, au devenit tinta unui atac devastator. Israelitii au umplut terenul arabil al moabitilor cu pietre, au astupat fantanile și au tăiat toți pomii cei buni.

3:26, 27 Maniat pe foștii săi aliați, edomitii, și presupunând că regele lor nu va lupta cu aceeași tragere de inimă ca Israel și Iuda, regele Moabului a încercat să strângă liniile de luptă ale Edomului. Când s-a dat această stratagemă a dat greș, regele Moabului și-a adus jertfa, deasupra zidului, pe fiul său cel mare în încercarea de a aplană mânia zeilor săi, și din dorința de a-i ataca pe soldații săi să lupte mai cu răvnă precum s-a făcut scopul de a-l învinge înamicul. Israel a rămas înmarmurit în fața acestei jertfe umane, care, desigur, a fost o faptă abominabilă. Muștrăți de Dumnezeu sau de conștiința lor, israelitii s-au retras fără să-i fi supus pe moabiti. Harold Stigers comentează:

Autorul pare să se întrebe: Dacă Israelul a fost atât de mișcat de cazul acesta, oare de ce n-a fost socat și în privința idolatriei sale, lăsându-se de ea? Din păcate, atât Israel, cât și Iuda au continuat să practice idolatria.⁴

f. Misiunea miraculoasă a lui Elisei (4:1-8:15)

J. Miraculoasa înmulțire a untdelemnului (4.1-7)

O văduva săracă a unui dintre profeti a fost în pericol de a-și pierde fiii, ce urmau

sa fie luati in robie din cauza neputintei ei de a-si achita datoriile. Dar iata ca Dumnezeu a facut prin Elisei o minune, inmultind untdelemnul in vasele pe care le-a Imprumutat de la vecini. Untdelemnul a incetat doar in clipa in care nu a mai avut vase in care sa-l depoziteze. Profetul i-a spus sa vanda untdelemnul si sa achite datoria cu banii obtinuti, iar din ce va ramane sa-si mtre^ina familia. Cazul ilus-treaza harul acordat datornicului, pentru ca acesta sa poata face fata nevoilor actuale si sa aiba de ajuns pentru a se intretine In continuare. Harul lui Dumnezeu pentru pacatosii nevoia^i ne elibereaza de datorie si robie, asigurandu-ne tot ce ne lipseste pentru ca sa putem trai o viata noua.

2. Naqterea miraculoasa (4:8-17)

O femeie cu vazS din ŝunem se purtase deosebit de marimoz faa de Elisei, mergand pana acolo incat impreuna cu sotul i-au pus la dispozitie o odaie in catul de sus, in care acesta sa poata sta cand tre-cea pe acolo. CSnd i s-a oferit o pozitie sus-pusS sau un favor din partea regelui, in urma intermediarii lui Elisei, dand dovada de modestie, s-a declarat multumita sa tra-iasca o viata simpla in mijlocul concetate-nilor ei. Slujitorul profetului, Ghehazi, a sugerat ca poate ca ŝi-ar dori un fiu ŝi aceasta sugestie s-a transformat in realitate, la cuv&ntul profetului. In primavara anului viitor ea a nascut un fiu. Din moarte (pan-tecele infertil) Domnul a adus viata, o imagine a nasterii spirituale a fiecarui copil al lui Dumnezeu (Ef. 2:1-10).

3. invierea fiului sunamitei (4:18-37)

4:18-25a Dupa mai multi. ani, cand s-a facut mare, fiul sunamitei a suferit un atac neprecizat, pe cand era la camp impreuna cu tatal sau. Acesta 1-a adus mamei sale, dar el a murit in bratele ei la amiaza. Apoi ea 1-a asezat in camera profetului. in continuare, fara sa dezvaluie

motivul, i-a spus sopjlui ei ca doreste sa-i faca o vizita omu-lui lui Dumnezeu pe Muntele Carmel. Desi i s-a parut ciudat momentul ales de ea s5-l viziteze pe profet, nefiind nici o sarbatoare religioasa, el a facut totusi pregStirile nece-sare pentru calatoria ei. Nemaizabovind

nici o clipa, ŝunamita s-a dus degrab² la Muntele Carmel, din campia Esdraelon.

4:25b-28 Vazand-o ca se apropie, Elisei 1-a trimis pe Ghehazi in rntampi-narea ei, ca s-o Tntrebe cum Ti merge. Ea nu i-a spus Tnsa lui Ghehazi motivul vizitei, ci I-a indus in eroare, spun&nd ca toate sunt bune, cu ea, cu sotul ŝi cu fiul ei. Asta deoarece a preferat sa-sj prezinte cazul direct Tn fa^a profetului. Femeia I-a Tntam-pinat pe Elisei cu o izbucnire emotiva si negresjt Ghehazi ar fi expediat-o, dacS Elisei n-ar fi perceput marea Tntristare care o Tncerca, lasand-o sa-?i spun5 pasul. Domnul nu-i dezvaluise lui Elisei scopul vizitei femeii, dupS cum nici aceasta nu a spus ISmurit de ce a venit, preferand sS faca o aluzie, spunand: „Am **cerut eu un fiu domnului meu? N-am zis eu: «Nu ma amagi»?**” Cu alte cuvinte, ea n-a dorit sa aibS un copil, pentru ca mai tarziu acesta sS-i fie luat. Poate ca Elisei va fi crezut ca fiul s-a imbolnavit grav.

4:29-31 La Tnceput profetul 1-a trimis pe Ghehazi sa aŝeze toiagul sau peste copilul mort, spunandu-i sa nu zaboveasca pe drum dand binete cum se obisnuia in Orient. Femeia si-a dat seama ca problema nu-i va fi rezolvata de Ghehazi, drept care a insistat ca Tnsusi Elisei sa vina cu ea. Pe cand se apropiau de Sunem, Ghehazi le-a iesit Tn cale, spunandu-le ca tanarul nu s-a trezit.

4:32-37 Elisei a intrat apoi tn Tncaperea unde se afla trupul neinsufletit al fiului ei, a Tnchis usa si s-a rugat, Tntinz&ndu-se peste copil, gura peste gura, ochi peste ochi si maini peste maini. Profetul s-a ridicat apoi, pasind prin camera, dupa care din nou s-a asezat peste baiat. De data aceasta tanarul a stranutat de sapte ori si a deschis ochii. Coplesit5 de recunostintli, mama si-a primit copilul Inviat din moiti. t&nvindu-1, Elisei' s-a identificat pe sine cu t&narul mort: gura catre gura, ochi catre ochi, mSna catre m\$na. Toiagul sau nu avusese nici un efect, dar c&nd el insusi s-a a?ezat peste copil, insuflandu-i viata sa, t&narul a inviat.

4. Detoxifikarea ciorbei otravite (4:38-41)

Urmatoarea minune consemnata de textul sacru a avut loc la Ghilgal. Intr-o

perioada de seceta (probabil seceta de sapte ani mentionata Tn capitoul 8), Elisei i-a poruncit servitorului sau sa pregaleasca o ciorba pentru fiii profetilor. Din greseala au fost introduse Tn oala niște curcubete otravi-toare. CSnd a fost depistata greseala, Elisei a presarat faina Tn ciorba, anuland astfel efectul otravii si facand-o comestibila.

credinta ei.⁵

5. *Miraculoasa inmultire a pdinii* (4.42-44)

Cu alta ocazie, Elisei a hranit o suta de oameni cu doar douazeci de pSini de orz si cateva spice de gr^u. Mancarea s-a ajuns la toti, asa cum promisese Domnul. Dand dovada de altruism, Elisei a daruit altora ceea ce era de drept al sau. Cand Tmpartim cu altii ceea ce avem, lasand consecintele pe seama lui Dumnezeu, EI este Tn stare sa Tmplineasca nevoile noastre dar si pe ale altora, facSnd sa ramana si Tn plus (Prov. 11:24,25).

6. *Miraculoasa curative a leprosului Naaman* (5:1-19)

5:1-4 Capacitatea lui Elisei de a face minuni s-a extins chiar si Tn randurile armatei sirienilor. O fata din poporul evreu fusese luata prizoniera de catre sirieni, ajungand slujnica Tn casa comandantului armatei siriene, Naaman. Ea 1-a indemnat pe stapanul ei sa se duca la profetul Elisei, deoarece acesta Tl va putea vindeca. Exemplul ilustreaza modul Tn care o persoana lipsita de important^ Tn ochii lumii, dar care se afla la locul cheie, fund cre-dincioasa lui Dumnezeu, poate fi folosita de El pentru a influenta mersul istoriei mSntuirii. D. L. Moody comenteaza pe aceasta tema:

O biatS slujnicS a rostit cSteva cuvinte care au produs un efect nebinuit de mare in douii Tmparatii. Dumnezeu a onorat credinta ei, facand pentru idolatrul Naaman ceea ce nu tacuse pentru nici un israelit. Vezi Luca 4:24. De cite ori nu a ar3tat degetul copiilor calea pe care trebuiau sa mearga adulfii! Slujnica s-a lSudat cu ce poate face Dumnezeu pentru Naaman, chiar dac5 nu fScuse a5a pentru nici un israelit; si Dumnezeu a onorat

5:5-7 Naaman a obtinut din partea regelui Hadad al Siriei o scrisoare de reco-mandare, adresata regelui Ioram al Israelului, insotita de daruri in bani si haine. Se pare ca scrisoarea nu pomenea nimic despre Elisei, ci doar solicita vinde-carea lui Naaman. Regele Israelului s-a infuriat cand a primit o cerere atat de nere-zonabila, presupunand ca regele Siriei cauta un pretext de a ataca Israelul.

5:8-12 Elisei a aflat despre incurcatura in care se afla regele, cerand ca Naaman sa fie trimis la el. Asta pentru ca la palat nu era nici o putere, intrucat toti cei de acolo erau inchinatori la idoli. Dar era in Israel un profet al lui Dumnezeu, care avea pute-rea sa vindece un om si sa-l intregeasca. Elisei nu a discutat personal cu Naaman. Pus in practica prin credinta, cuvantul sau era de ajuns. Elisei i-a trimis vorba lui Naaman sa se scalde in r&ul Iordan de sapte ori. Naaman se asteptase sa aiba parte de o vindecare mult mai spectaculoasa, drept care a protestat, indignat, spunand ca apele din orasul sau natal Damasc erau cu mult mai bune decat Iordanul.

5:13,14 D. L. Moody a analizat proble-ma cu acuratete:

Naaman suferea de dona maladiei: de mandrie si de lepra. Si avea trebuinta sa fie vindecat de una, ca si de ceaialta. Naaman a trebuit sa coboare din carul mandriei sale, pentru ca apoi sa se spele conform metodei prescrise.⁶

In cele din urma, servitorii sai l-au convins sa se supuna profetului, facand acel lucru usor pe care l-a cerut, si astfel a fost vindecat. Dupa cum bine s-a spus, „El si-a calcat pe mandrie si a scapat de lepra.”

5:15-19 Naaman s-a convertit la credinta in Dumnezeul Israelului, incercand apoi sa-si arate fata de Elisei recunostinta, dar profetul a refuzat sa primeasca vreo recompensa din partea lui. Generalul sirian a obtinut apoi permisiunea sa duca inapoi in patrie pamant cat pot duce doi catari, pentru ca sa se poata inchina adevaratului Dumnezeu pe sol stramutat din Israel. El a

explicat ca atributiile sale oficiale l-ar putea obliga sa se duca la templul idolului din Rimmon impreuna cu stapanul sau, ba

chiar sa se piece inaintea acestuia, expri-mandu-si insa speranta ca Domnul Tl va ierta pentru asta. Elisei nici nu a aprobat, nici nu a dezaprobat acest lucru, ci, pur si simplu, i-a dat drumul sa se intoarca acasa. In istoria lui Naaman gasim o ilustrare clasica a evangheliei harului. El era un *vrđjmas* al lui Dumnezeu, fiind capitanul armatei siriene. Omeneste vorbind, con-**ditia sa era total neputincioasa si deznadaj-duita**, intrucat era lepros (cf. Rom. 5:6-10). Fiind dintre Neamuri, era *strain* fata de promisiunile si legamintele lui Dumnezeu si nu putea pretinde nici una din binecuvantarile Sale (Ef. 2:11, 12). Dar harul lui Dumnezeu s-a coborat pana la el, alinand suferinta umana. Tot ce avea Naaman de facut era sa se smereasca si sa asculte de cuvantul Domnului. in cele din urma, el s-a spalat Tn Iordan, in conformitate cu cuvantul lui Dumnezeu, iesind din apa un om nou, cu o piele noua si cu o inima noua.

trece acum asupra sa. Ghehazi a pacatuit grav, d&nd sirienilor prilejul sa creada ca darul fara plata al harului lui Dumnezeu nu ar fi,

Minunatul har al scumpului nostru
Domn,
Har ce depaseste cu mult pacatul si
vinovtitia
noastra,
Acolo pe crucea de la Calvar a fost
viirsat.
Unde s-a vSrsat sangele Mielului.
-Julia H. Johnston

7. Lacomia lui Ghehazi (5:20-27)

Dar Ghehazi a jinduit darurile aduse de Naaman, pe care Elisei tocmai le refuzase. Alergand dupa Naaman, el i-a spus ca Elisei 1-ar fi trimis sa primeasca daruri de la acesta pentru doi profeti tineri care tocmai venisera la el din muntii Efraimuii. Naaman i-a dat nu doar un talant. cat ceruse Ghehazi, ci a staruit ca acesta sa primeasca doi talanti de argint impreuna cu doua schimburi de haine. Ghehazi le-a dus toate acestea acasa la el. Fiind insa profet, Elisei adesea primea de la Domnul reve-latii speciaJe. El a fost astfel informat cu privire la fapta lui Ghehazi, confruntandu-l pe acesta cand s-a intors. Elisei i-a spus ca nu e timpul sa primeasca bani si haine sau alte lucruri ce se pot cumpara cu bani si ca lepra care 1-a parasit pe Naaman va

la urma urmelor, fara plata.

*8. Miraculoasa recuperare
aferului de
secure (6:1-7)*

Unii din fiii profetilor și-au exprimat nemulțumirea față de spațiul restrâns în care locuiau împreună cu Elisei, probabil la Ierihon sau la Ghilgal. Prin urmare, au obținut permisiunea profetului de a se muta lângă Iordan, construind acolo o locuință. În timpul lucrărilor, unul dintre oameni a pierdut fierul unei securi împrumutate, care cazuse în râul Iordan. Elisei a răspuns la chemarea de ajutor aruncând un bat pe apă și îndată capul de secură a plutit la suprafață, fiind recuperat de constructorul recunoscut.

*9. Miraculoasele manevre
militare
(6:8-23)*

O altă dovadă a puterilor miraculoase deținute de Elisei reiese din cunoștințele sale despre manevrele militare cu un caracter strict confidențial din **tabara** inamicului. Regele sirian a fost dezorientat când a constatat că planurile sale secrete au ajuns să fie cunoscute nu o dată de regele Israelului și l-a bănuit pe unul din supușii săi că ar fi spion în solda Israelului. Când a aflat că profetul Elisei îi dezvăluia regelui Israelului planurile sale, s-a hotărât să-l prindă pe Elisei cu orice chip. Aflând că profetul se afla la Dotan, o cetate situată la mică distanță de Samaria, regele Siriei a dat porunca unor soldați să înconjoare cetatea. În timpul nopții. Dimineața slujitorul lui Elisei s-a îngrozit când a văzut cetatea mconjurată de o mulțime de ostasi ai inamicului. Dar, ca răspuns la rugăciunea profetului, slujitorul a primit capacitatea miraculoasă de a vedea ostirea de cai și care de foe trimisă de Dumnezeu în apărarea poporului Său.

Elisei l-a rugat pe Domnul să-i lăvească pe sirieni cu orbire. Apoi profetul a putut să-i mdeparteze de Dotan, conducându-i la Samaria, fără să fie

nevoie de nici o luptă. Când regele Israelului a propus ca acești soldați inamici să fie ucisi, Elisei i-a amintit că el n-a vrut să-i ucidă pe cei pe care i-a luat prizonieri cu sabia și arcul. Prin urmare, de ce să-i ucidă pe cei

ce au fost predati in mîna lui
farS ca el sa fi depus vreun
efort? Dimpotriva, regelui i s-a
poruncit sa-i hrSneascS si sa-i
trimitS acasa. Prin acest
tratament omenos el a biruit
astfel raul prin bine.

Versetul 16 ne aminteşte de 1
Ioan 4:4b - „...Cel care este In
voi este mai mare decat eel ce
este m lume.” In batalia noas-tra
spirituala cu fortele rSului, noi
beneficiem de protectee si de
puterea pe care ne-o daruie?te
atotputernicul nostru Aliat. Prin
rugaciunea credintei, Domnul
poate sa deschida ochii inimii
noastre, pentru a putea fi
asigurati de realitatea faptului
cS El ne apara si zadarniceste
intentiile dis-tructive ale
Satanei.

10. Foametea din Samaria (6:24-7:20)

6:24-31 Incidentul cu care
continu5 tex-tul sacru nu este
neaparat in ordine crono-logica.
Ben-Hadad, regele Siriei, a tm-
presurat Samaria at^t de strasnic
TncSt toata cetatea a suferit de
pe urma unei cumplite foamete.
(Daca asediul a avut loc *dupa*
foamea de sapte ani mentionata
la 8:1-2, cum sustin unii, putem
sa ne dam seama cat de grava a
fost situap-a.) Oamenii erau
nevoiti sa plateasca preturi
exorbitante pentru alimente
necurate din punct de vedere
ceremonial (un cap de mSgar),
pentru plante si grau. „**Gainatul
de porumbel**” era o planta cu
bulbul comestibil. Planta se
numeşte ast&zi „Steaua
Betleemului”. Regele Israelului a
recunoscut ca numai Domnul ?i
mai poate ajuta, si s-a intristat
peste masura cand a aflat ca
poporul cazuse m canibalism.
DSnd vina pe Elisei pentru aceste
conditii cumplite sj pentru esecul
de a face ceva pentru a remedia
situatia, el a jurat ca-1 va ucide
pe acesta pana la sfars> tul zilei.

6:32, 33 Dar Elisei a fost
informat de catre Dumnezeu
despre intentiile regelui, drept
care le-a spus batranilor c& un
sol al regelui se Tndreapta spre
ei, urmat chiar de rege si le-a
poruncit sS nu-1 lase pe emisar
sa intre pSna cand nu va sosi

chiar regele. Imediat dupa aceea
a sosit solul, urmat de rege, care
a crezut cif nu mai e nimic de
facut decat sa se predea Siriei.

Atunci regele a zis:
„Negreşit, nenorocirea
aceasta este de la Domnul.
Ce rost mai

are sa-L astept pe Domnul?"

Incidentul ne aminteste de textul de la Proverbe 21:1: „Inima regelui este in mana Domnului, ca rauri de apa; El o indreapta Tncotro vrea" (Prov. 21:1).

Regele Israelului nu este pomenit pe nume aici. De fapt, nu ni se ofera numele regelui In nici unul din incidentele consemnate In capitolele 4-8. Multi comentatori sustin c3 In timpul asediului descris aici pe tronul Israelului st&tea lehoram (loram), dar nu putem sti cu certitudine daca asa stau lucrurile, Intruc&t misiunea lui Elisei, care a acoperit jum&tate de secol, sub domniile a patru regi, nu este consemnata In ordine cronologica.

7:1, 2 Elisei i-a facut apoi regelui o remarcabila prezicere, promMnd ca a doua zi se va vinde floare de faina si orz la poarta Samariei, la preturi derizorii. Cand slujitorul regelui a pus la indoiala posibilitatea unei atari evolutii, Elisei a adaugat ca acest om va vedea cu ochii sai, dar nu va apuca sa manance din acest belsug. „Daca" dorești sa crezi cu ade-v&rat," scrie Moody, „atunci trebuie sa rastignes.ti intrebarea: «cum?»"⁸ (cf. ucenicii Domnului nostru inaintea hranirii celor 4000 din Marcu 8:4).

7:3-7 In seara acelei zile patru leprosi care stateau la poarta Samariei s-au decis, In disperare de cauzS, sa dezerteze In tabara sirienilor, sperand ca vor primi de mSncare. Dar cand au ajuns la locul taberei siriene, au gasit-o abandonata, deoarece Domnul facuse ca fortele inamice sa aud5 un vuiet mare, ca al unei oș tiri falnice. Cre-zand ca este vorba despre hititi sau e-gipteni pe care regele Israelului i-a tocmnit sa lupte Impotriva lor, sirienii s-au retras cuprinsi de groaza. Matthew Henry comenteaza:

Sirienilor care asediasera" Dotanul li s-a impus o anumita *vedere*, 4:18. Acum sirienilor din acest text li se impune un anumit *auz*... Nu putem

sti daca zgomotul auzit de ei a fost produs real-mente in vazduh de catre ingeri sau daca" s-a auzit doar in urechile lor. Cert e ca el a provenit de la Dumnezeu.⁹

7:8-16 La Tnceput leprosi s-au Infruptat

dupa bunul plac din belsugul de hrană, bani și alimente găsite în tabara sirienilor, dar mai târziu, realizând că israelitii vor afla curând că sirienii au plecat și-i vor pedepsi pe ei pentru că nu le-au dat de știre, leproșii s-au decis să-l înștiințeze pe rege. Acesta a bănuit însă că sirienii i-au întins o cursă, că să-i atragă într-o ambuscadă. Dar un slujitor al său a propus să fie trimis un grup de cercetători să verifice cum stau lucrurile. Pentru că oricum, chiar dacă nu vor fi omorâți de sirieni, vor pieri de foame ca și ceilalți israeliti. Cercetătorii au constatat că intr-adevăr sirienii au fugit, lăsând în urmă o pradă foarte bogată. Asadar israelitii au pradat corturile sirienilor, punând capăt foametei.

7:17-20 Potrivit profetiei rostite de Elisei, făina de calitate superioară și orz s-au vândut în ziua aceea la prețuri foarte scăzute. Slujitorul regelui care și manifestase scepticismul față de această profecie a văzut lucrul acesta, dar nu s-a bucurat de el, deoarece a murit călcat în picioare de multimea entuziastă de la poarta cetății. Versetele 18-20 subliniază din nou că omul respectiv a murit potrivit cu cuvântul Domnului, din pricina necredinței sale. Necredința vaduvei victimele sale de binecuvântare, răsplătindu-le cu moartea.

Memorabilele cuvinte rostite de leproși: „**Nu facem bine! Ziua aceasta este o zi de veste bune și noi tacem**” (v. 9), sunt un imbold necurmat pentru aceia dintre noi cărora ni s-a încredințat evanghelia harului răscumparilor.

11. Restaurarea proprietății funamitei (8:1-6)

Înainte de a se fi abatut foametea asupra țării (probabil foametea de la 4:38), Elisei a avertizat-o pe Funamita din capitolul 4 să plece împreună cu familia, inclusiv fiul pe care l-a înviat. Și astfel ea s-a dus în țara fiilor, de unde a revenit după ce a trecut foametea. În acest timp Ghehazi era la curtea

regelui Israelului, unde de obicei unui leproș îi era interzis accesul. Chiar pe când li povestea el regelui cum li redase Elisei viața băiatului Funamitei, la c. 5 vine chiar femeia aceasta, solicitând să-i fie redată proprietatea. Regele a poruncit să-i fie re-

data nu numai averea, ci și roadele produse în cei șapte ani cât a lipsit ea din țară.

pe câmpul de bătălie,

12. Profetia lui Elisei despre domnia lui Hazael (8:7-15)

8:7-12 Când a auzit Ben-Hadad, regele Siriei, care era bolnav, că Elisei a sosit la Damasc, a trimis un ofiter, pe nume Hazael, să se prezinte la profet cu un dar substantial, și să-l întrebe dacă se va vindeca. Întrucât Naaman era comandantul armatei siriene sub domnia lui Ben-Hadad, e de presupus că Ben-Hadad avea cunoștință despre puterile vindecătoare pe care le poseda Elisei (cap. 5). Poate că profetul îl va vindeca și pe el. Iată răspunsul vag pe care l-a dat profetul lui Hazael: „**Du-te și spune-i: «Te vei vindeca, fără îndoială,» dar Domnul mi-a descoperit că va răuri.**” Cu alte cuvinte, boala lui nu era neapărat incurabilă, dar Ben-Hadad nu se va scula din pat, deoarece Hazael îl va asasina. Elisei s-a uitat în ochii lui Hazael cu atâta intensitate, încât acesta s-a rusinat. Elisei a prevăzut că Hazael va aduce peste copiii lui Israel o cumplită suferință și pierderi incalculabile de mari, fapt care l-a făcut pe profet să plângă.

8:13-15 Hazael a răspuns că el nu e decât un câine. Or, cum s-ar putea ca el să facă aceste fapte îngrozitoare? Williams parafrazează:

Se poate oare ca eu, care nu sunt decât un câine, să mă sui pe tronul Siriei, realizând fapte atât de mari?!!°

Dar Elisei fusese înștiințat de Domnul că Hazael va fi următorul rege al Siriei. Apoi, în urma acestui anunț, Hazael s-a întors la stăpanul său, Ben-Hadad, spunându-i că se va vindeca, după care l-a ucis mîndrește, asfixiindu-l cu o carpa groasă înmuiată în apă.

Următorul citat rezumă succint acuratețea profetiei lui Elisei: Curând după aceea [adică după asasinarea lui Ben-Hadad], Hazael a luptat împotriva forțelor reunite ale lui Ioram și Ahazia, la Ramot-Gilead (8:28, 29; 9:14, 15). Acest rege l-a învins de multe ori pe Iehu

devastandu-i Tntreaga Jara, de la malul de rasarit al Iordanului, de la Amon, in sudul farii, si pana la Basan, In nord (10:32,33). In timpul domniei lui Iohaz, succesorul lui Iehu, Hazael a iacut numeroase incursiuni in teritoriul Israelului, care nu a fost nimicit cu desavarsire doar din pricina indurarii lui Dumnezeu (13:3, 22, 23). Hazael a patruns si in sud-vestul Palestine], cucerind cetatea Gat. Apoi 1-a constrans pe regele lui Iuda sa-i plateasca o mitS substantiala in schimbul cru|arii Ierusalimului (12:17, 38; 2 Cron. 24:23, 24). Abia dupa moartea lui Hazael a reusit Israelul s& curme agresiunea Siriei, in timpul domniei lui Ben-Hadad III, fiul lui Hazael (2 Regi 13:24, 25).^

Incepand de atunci Edomul nu a mai

F. Regele Iehoram (Ioram) al lui Iuda (8:16-24)

Iehoram (Ioram) fiul lui Iosafat a fost rege peste Iuda timp de opt ani (853-841 i.Cr.; cf. 2 Cro. 21:4-20).

8:16,17 Cronologia din versetul 16 tre-buie reconciliata cu aceea de la 1 Regi 22:42, 51; 2 Regi 3:1; si 2 Regi 8:25. Apa-renta neconcordanta s-ar putea explica prin faptul ca Iehoram a domnit cinci ani alaturi de tatal sau, fiind co-regent. Sau s-ar putea ca Iosafat sa fi impartit puterea, o perioada din domnia sa, cu Asa si ca domniile lui Ahazia si Iehoram sunt datate de la tnceputul domniei unice a lui Iehoram.

8:18, 19 Iehoram se c&satorise cu Atalia, fiica lui Ahab si Izabela. Casatoria aceasta a fost pusa la cale negresit de cStre tatal sau, Iosafat, din rapuni politice, de reconciliere cu Israelul. Dar urmareea ei pe plan spiritual a fost aceea ca regatul Iuda a fost tarat si mai adSnc in idolatria practi-cata de regatul de nord. Din pricina apos-taziei sale, Domnul ar fi distrus Iuda, daca nu ar fi fost la mijloc promisiunea pe care i-o facuse lui David (2 Sam. 7:12-16).

8:20-24 In timpul domniei lui Ioram, Edom s-a rasculat impotriva sa. Ioram a luat masuri pentru inabusirea rascoalei, poraind cu trupele sale impotriva Jaimului (Edom), cetate situati la sud de Marea Moarta. Edomitii 1-au inconjurat insa, Ioram reusind sa scape doar printr-o stra-pungere a frontului, armata sa retrSgandu-se.

fost complet supus regatului Iuda. E probabil ca profetul Obadia sa fi rostit ora-colul sau impotriva Edomului in timpul domniei lui Iehoram.

Se spune in textul biblic ca si Libna, si-tuata in apropiere de Filistia, s-a revoltat, aceasta denotand slabiciunea inerenta a regatului lui Iuda in timpul domniei lui Ioram. Libna era o cetate levitică. Motivul revoltei il gasim la 2 Cronici 21:10, 11. Evident, ulterior Iuda a recastigat controlul asupra acestei cetati (19:8).

G. Regele Ahazia al lui Iuda (8:16-24)}

Ahazia fiul lui Iehoram a fost rege peste Iuda timp de un an (841 î.Cr., cf. 2 Cro. 22:1-9).

8:25-27 In versetul 26 se spune despre Ahazia ca a fost fiul Ataliei, nepoata lui Omri. Ahazia este identic cu Iehoahaz de la 2 Cro. 22:6. Ioram, regele Israelului, a fost unchiul lui Ahazia. Mama lui Ahazia, Atalia, a fost fiica lui Ahab si sora lui Ioram, regele *Israelului*. In acest punct din naratiunea biblica numele diversilor regi ai Israelului si ai lui Iuda sunt destul de greu de urmarit. Ahab, regele Israelului, avea doi fii, care au ocupat tronul unul dupa altul, respectiv Ahazia si Iehoram (Ioram). Iosafat, regele regatului Iuda, a avut un fiu pe nume Iehoram, care a domnit dupa el. Acest **Iehoram** a fost urmat la tron de fiul sau, Ahazia. Astfel Ahazia si Iehoram au domnit in Israel in timp ce **Iehoram** si **Ahazia** au domnit in Iuda.

<i>ISRAEL</i>	<i>IUDA</i>
<i>Ahazia</i>	<i>Iehoram</i>
<i>Iehoram</i>	<i>Ahazia</i>

Aici se spune despre **Ahazia... regele lui Iuda** ca avut douazeci si doi de ani cand a inceput sa domneasca; la 2 Cronici 22:2 se spune ca a avut patruzeci si doi de ani. Din marea majoritate a indicatiilor existente rezulta ca vârsta corecta a fost de douazeci si doi de ani, cealalta cifra fiind, probabil, o greșeala de copiere.

8:28,29 Ahazia s-a unit cu unchiul sau, Ioram, regele Israelului, pornind la razboi impotriva Siriei, la Ramot Ghilead. Regele Ioram a fost ranit in lupta si transportat la

Iezreel pentru a se reface. Ahazia 1-a vizitat acolo, pe cand era in convalescents. Tatal lui Ioram, Ahab, si-a pierdut viata la Ramot Ghilead (1 Regi 22). Bunicul lui Ahazia, Iosafat, procedase nechibzuit, unindu-se cu Ahab in acel loc si fiind, in consecinta, omorat. Dar iata ca Ahazia nu a invatat nimic din istorie, neluand in seama avertismentul de a nu se uni cu Israelul. Prin urmare, a fost si el omorat, mai tarziu (cap. 9).

Ioram. Dar la insistentele lor, lehu le-a dezvaluit ca tocmai fusese uns ca rege. Atunci, in mare graba, ei si-au aster-nut hainele pe trepte, proclamandu-l in public ca rege al Israelului.

H. Regele lehu al lui Israel si misiunea lui Elisei (cap. 9,10)

1. Ungerea lui lehu (9:1-10)

Elisei i-a poruncit unuia din fiii pro-fetilor sa se duca la Ramot Ghilead si sa-l unga in taina pe lehu ca rege al Israelului, inlocuindu-l pe Ioram. lehu era fiul lui Iosafat, fiul lui Nim?i (v. 2), *nu* fiul lui Iosafat regele lui Iuda. lehu a fost coman-dantul armatei lui Ioram ?i in aceasta cali-tate fusese stationat la Ramot Ghilead, pentru a nu-i lasa pe sirieni sa lanseze atacuri impotriva regatului. Cand 1-a uns, profetul i-a dat de asemenea imputerni-cirea de a distruge casa lui Ahab, potrivit cu cuvantul profetiei lui Elisei (1 Regi 21:21-24). Sarcina de a-l unge pe lehu ii fusese incredintata lui Hie (1 Re. 19:16), dar se pare ca el a transmis-o succesorului sau, Elisei, care, la randu-i, a trimis un pro-fet necunoscut la Ramot Ghilead sa-l unga pe lehu in ascuns. Modul in care s-a facut ungerea i-a conferit lui lehu avantajul luarii prin surprindere, pe care 1-a folosit cu dibacie in preluarea tronului.

2. Executiile lui lehu (9:11-10:17)

9:11-13 Cand a iesit lehu din incaperea dinauntru, camarazii lui au dorit sa stie ce i-a spus „nebunul acela de profet”. Mai intai lehu a incercat sa evite raspunsul la intrebarea lor, sugerand ca ei deja stiau ce a spus profetul. Poate credea ca ei l-au trimis pe profet sa-l unga, pentru ca sa-l rastoarne pe

lehu fiul lui Iosafat a fost rege al Israelului douăzeci și opt de ani (841-814/12 T.Cr.; 2 Re. 9:14-10:36).

9:14-26 Odata cu domnia lui Iehu este inaugurată a cincea dinastie a regatului nordic Israel, înainte ca vestea despre ungerea sa să ajungă la Iezreel, Iehu s-a grăbit să-l ucidă pe Ioram. Un strajer a văzut cum Iehu și cei ce-l însoțeau se apropie de cetate și l-a înștiințat pe Ioram. Drept care au fost trimisi, în două rânduri, soli în întâmpinarea sa, pentru a afla identitatea celor care se apropiau. Dar Iehu i-a împiedicat pe soli să revină la Ioram. Între timp strajerii l-au înștiințat pe rege că după felul în care mână carul el se situează în fruntea cetei se pare că este Iehu, „fiul” (nepotul) lui Nimsi. Ioram a ieșit apoi în întâmpinarea lui, cu carul regal, însoțit de nepotul său, Ahazia, regele regatului Iuda, crezând că Iehu îi aduce vestea importantă de la Ramot Gilead. Apropiindu-se de Iehu, l-a salutat cu cuvintele: „Este pace (*shalom*), Iehu?”, dar i s-a răspuns cu cuvinte belicoase. Simțind că este vorba de trădare, Ioram a încercat să fugă, dar a fost omorât de săgeata trasă de Iehu, astfel împlinindu-se literalmente profetia rostită de Hie (1 Regi 21:19), trupul lui Ioram fiind aruncat în via lui Nabot.

9:27-29 Ahazia a încercat și el să scape, dar a fost de asemenea lovit de o săgeată, murind apoi la Meghido. În urma actului de fraternizare cu casa lui Ahab, el a căzut sub blestemul divin pe care Iehu fusese imputernicit să-l aducă la îndeplinire. Trupul său a fost readus la Ierusalim, pentru înhumare. La 2 Cronici 22:9 se spune că el a murit în Samaria, dar asta ar putea să fie o referire la regatul Samariei sau la regiunea respectivă. Versetul 29 nu este încadrat în ordinea cronologică, ci este o repetare a textului de la 8:25. Discrepanța de ani menționată aici (al unsprezecelea față de al doisprezecelea) este probabil cauzată de metode diferite de calcul.

9:30-37 Când Iehu a ajuns în cetatea propriu-zisă Iezreel, Izabela i-a strigat în batjocură: „Este **pace, Zimri, ucigașul stăpanului tău?**”

și Zimri devenise rege al Israelului prin asasinarea stăpanului său, dar numai de pace nu a avut parte!

Tentativa sa de *lovitura de star* a durat doar sapte zile (1 Re. 16.9-19). Ceea ce voia de fapt Izabela sa-i spuna lui lehu era ca aces-ta nu va propasi in rebeliunea sa. Doi eunuci de la curte si-au dovedit loialitatea fatiS de lehu, aruncand-o pe Izabela pe fe-reastra. Sangele ei a improscat zidul si trupul cailor, iar trupul i-a fost mancat de caini, implinindu-se astfel profetia de la 1 Regi 21:23. Nu a mai ramas din ea nimic decat craniul, picioarele si palmele mai-nilor. Campbell Morgan remarcS urma-toarele in legSturS cu aceasta:

Pana ?i cainii s-au ferit de capatana ^i mainile si picioarele care pusesera la cale ?i executasera atatea abominajii; si nici un mormant nu a ramas in urma ei, care sa-i perpetueze memoria. A dainuit doar infamia ei.¹²

10:1-11 In continuare lehu i-a ucis pe cei saptezeci de descendenti („fii”) ai lui Ahab, care locuiau in Samaria. Mai Intai el le-a dat pSzitorilor lor un ultimatum, cerand sa aleaga cei mai calificati dintre urmasii lui Ahab ca regi care sa lupte impotriva lui lehu si a oamenilor sai. Dar ei si-au adus aminte cum doi regi (loram si Ahazia) se ddvediserS nepudnciosi fata de lehu la Iezreel, si astfel au trimis vorba ca nu vor fi slujitori ascultatori. El le-a scris din nou, ca-si pot dovedi loialitatea fata de el daca ii predau capetele celor saptezeci de descendenti de parte barbateasca ai lui Ahab, a doua zi la Iezreel. Pazitorii au con-venit sa facS asa. Dimineata lehu a iesit sa vada capetele care stSteau adunate in doua grarnezi la intrarea portii. Poate ca oamenii ce s-au strans la fata locului se a^teptau ca lehu sa se manie pentru acest act de ucidere in masa, deoarece nu stiau ca el poruncise acest macel. Dar lehu i-a linistit numaidec&t, spunaridu-le, de fapt:

Voi sunteji nevinovaji de aceasta fapta, dupa cum si eu sunt nevinovat. E adevarat ca 1-am ucis pe stSpanul meu loram, dar cine i-a ucis pe aceştia? Probabil ca Dumnezeu, care a Implinit ceea ce prezisese prin slujitorul sau Hie.

Si, continuand sS implineasca

profetia lui Ilie, lehu a trecut apoi la uciderea tuturor rudelor lui Ahab, oameni mari, cunostinte

2 Regi

361

apropiate si preotii sai din Iezreel.

10:12-14 In drum spre capitala, Samaria, Iehu s-a intalnit cu patruzeci si doua din rudele lui Ahab. Termenul „frati” din versetul 13 inseamna de fapt veri, nepoti, etc., Intrucat fratii lui Ahazia fusesera ucisi (2 Cron. 21:17). Oamenii acestia venisera din Iuda sa viziteze familia regala a Israelului. Dandu-i seama ca aveau legaturi cu casa lui Ahab, Iehu a ordonat uciderea lor la fantana Bet Eked.

10:15-17 De asemenea Iehu l-a intalnit pe Iehonadab (numit si Ionadab), un reabilit. Primind asigurari ca Iehonadab Ti era fidel, Iehu l-a invitat sa urce In car alături de el, pentru ca, ajungand la Samaria, sa vada apoi ravna lui Iehu pentru Domnul. La Ieremia 35 ni se dau amanunte suplimentare despre Iehonadab, care a ordonat descendentilor sai sa revina la vechiul stil de viata pe care Ti avusese Israel sub conducerea lui Moise si a lui Iosua, in incercarea de a-i preveni pe israeliti de a merge pe urmele regilor lor, care au adus regatul la apostazie - pacatul principal al regatului de nord. Afland despre epurarea Insfaptuita de Iehu, Iehonadab s-a dus Impreuna cu noul rege, care l-a primit cu bucurie ca pe un aliat de nadejde in lupta Impotriva eradicarii baalismului, acestei Inchinari la idolul Baal. In Samaria Iehu a ucis celelalte rude ale lui Ahab. Morgan atentioneaza:

Iehu era mandru de propria sa ravna. Cat de insidioasa era aceasta primejdie! Caci primejdie este. Ori de cate ori tsi face aparitia, ea duce la alte lucruri rele. Pe cand omul acesta ducea la indeplinire judecatile lui Dumnezeu Impotriva Israelului, In viata sa proprie era un om corupt³

3. Iehu epureaza inchinatorii la zeul Baal (10:18-36)

10:18-28 Dupa aceasta noul rege a lansat un atac impotriva inchinatorilor lui Baal. Pentru a-i putea identifica, el a ordonat sa se organizeze o mare sarbatoare In cinstea lui Baal. Templul lui Baal s-

a umplut astfel de Inchinatorii s&i din toate colturile Israelului, care erau Imbracati cu vesminte speciale, ce-i deosebeau de restul israelitilor. S-au luat masuri ca nici un

Tnchinator al lui Iehova sa nu fie de fata. Deodata ce Iehu a adus jertfa de ardere de tot, a dat semnal garzii sale si cSpitanilor sa-i ucidă pe toti idolatrii. Optzeci de barbati au fost postati afara, ca sa nu lase pe nimeni sa scape. Oamenii lui Iehu au patruns Tn Tncaperea dinauntru templului lui Baal, au Tndepartat stalpii sacri de acolo si i-au ars. Au daramat templul lui Baal, transformându-l Tntr-o latrina sau Tntr-o groapa cu gunoi.

10:29, 30 In multe privinte Iehu a fost unul dintre cei mai buni, poate chiar eel mai bun dintre regii Israelului, Tntrucat a executat judecata lui Dumnezeu asupra casei lui Ahab, epurand tara de Tnchinatorii la Baal. Domnul a rasplatit tot ce fusese demn de a fi rasplatit, fagaduindu-i lui Iehu ca dinastia lui va dainui pana la a patra generatie (adica Iehoahaz, Ioas (Tn romaneste *Ioas* Ieroboam II si Zaharia).

10:31-36 Dar Iehu a continuat sa promoveze Tnchinarea la viteii de aur, pe care o inaugurase Ieroboam. De asemenea, el este condamnat la Osea 1:4 pentru cruzimea nespuse de mare de care a dat dovada Tn exterminarea casei lui Ahab. Ca urmare a esecurilor sale, Domnul a Tnceput sa taie cate o bucata din teritoriul Israelului. Hazael, regele Siriei, a capturat teritoriul de pe malul de est al Iordanului ce fusese initial ocupat de triburile Ruben si Gad si de jumatate din tribul Manase. Elisei prezisese ca Hazael va proceda astfel (8:12). Acest rege sirian executa judecata rostita de Domnul asupra casei lui Ahab. In spatele activitatii acestor regi rai ochiul spiritual poate vedea mana suverana a lui Iehova, care face ca mania omului sa Tndeplineasca planurile Sale.

I. Uzurparea tronului regatului Iuda de

catre regina Atalia (cap. 11)

Atalia, fiica lui Ahab, a fost regina Tn Iuda sase **ani** (841-835 T.Cr.; 2 Cro. 2:10-23:21).

11:1 Scena se muta acum din Israel Tn Iuda. Atalia a preluat puterea cand fiul ei, Ahazia, a fost ucis de Iehu. Pentru a preintampina orice amenintare la adresa

domniei sale, ea a ordonat uciderea tuturor (eel putin a? credea ea) fiilor lui Ahazia.

Faptul ca Atalia a putut porunci uciderea cu sange rege a propriilor sai nepoti demonstreaza ce mult semana ea cu mama sa, Izabela. Desi nu stia, ea ducea la Tndeplinire blestemul rostit asupra descendentilor tatalui ei, Ahab (1 Regi 21:21,22).

11:2, 3 Dand dovada de mare curaj, Ioseba (in textul englez: Ieho?eba), sotia lui Iehoiada (2 Cro. 22:11) și o matusa a fiilor sortiti pierzarii, a patruns in casa regala, furandu-1 pe tanarul Ioas. (identic cu Iehoas) dintre fiii care erau ucisi. Atalia ar fi curmat definitiv spita regala, dar Domnul I-a pastrat in viata pe Ioas, din pricina legamantului pe care il incheiase cu David. Consecintele de lunga durata ale tentative! Ataliei sunt de-a dreptul uluitoare, caci la mijloc a fost incercarea din partea Satanei de a intrerupe spita mesianica. Ioas a fost ascuns impreuna cu bona sa in dormitorul din templul neutilizat, unde a ramas tip de sase ani, cat s-a aflat Atalia pe tronul regatului Iuda.

11:4-11 In anul al saptelea, marele preot Iehoiada i-a chemat pe capitani peste sute, dintre garzile de corp si escorte, si le-a aratat pe mostenitorul trpnului, incheind cu ei un legamant ca o vor inlatu-ra pe Atalia de la putere si-1 vor incorona pe Ioas. ca rege. Iata ce afirma Williams in legatura cu aceasta:

Masurile luate de Iehoiada pentru lansarea re-volutiei regale (v. 4-11) ar putea fi parafrazate in felul urmator: Mai intai i-a chemat pe ofiterii garzii regale. Un regiment a primit ordinul de a inconjura casa regelui iar celelalte doua regi-mente an avut sarcina de a defila in fașa templului. Orice persoana care incerca sa strapunga coloana garzii urma sa tie omorata. Membrii garzii care si-au terminat schimbul in dimineata aceea (v. 9) nu se puteau intoarce in cazarma, ci trebuiau sa se alature garzii care incepea patru-larea in dimineata acelei zile, alaturjuidu-se cor-pului principal de aparatori ai regelui.¹⁴

11:12 Apoi Ioas\$ a fost adus in fata poporului. I s-a asezat o coroana pe cap si i s-a inmanat un exemplar al Marturiei (legea).

Dupa. care poporul a izbucnit in urale, strigand: „Traiascaregele!”

11:13-16 Voind sa afle de unde vine

zgomotul pe care-l auzea, Atalia a iesit in curtea templului si, cand a vazut ce se intampla, a strigat: „**Tradare! Tradare!**” tntrucat Iehoiada nu voia ca Atalia sa fie ucisain imprejurimile templului, a ordonat sa fie dusa afara, incadrata de soldati. Si astfel a fost omorata la intrarea cailor.

11:17-21 Apoi a fost incheiat un legamant intre Domnul, noul rege si popor, prin care oamenii s-au angajat sa-L slu-jeara pe Domnul. Si, pentru a demonstra ca vor face asa, oamenii au devastat templul lui Baal, pe care Atalia il promovase, omorandu-l pe Matan, preotul lui Baal. Regele a fost apoi escortat la palatul regal, in cadrul unci procesiuni solemne. Locuitorii tarii s-au bucurat iar cetatea a avut pace dupa ce Atalia a fost executata.

J. Regele Iehoas (Ioaş) al lui Israel (Cap. 12)

Iehoas (Ioaş), fiul lui Ahazia, regele lui Iuda, a domnit patruzeci de ani (835-796 î.Cr.; cf. 2 Cro. 23:-24:27).

12:1-5 John C. Whitcomb comenteaza pe marginea domniei lui Iehoas:

Cei patruzeci de ani ai domniei lui Ioaş ar putea fi impartiti in doua parti: inainte si dupa moartea marelui sau mentor, Iehoiada. Afirmatia potrivit careia „Ioaş a fiicut ceea ce a fost bine in ochii lui Iehova *in toate zilele pren-tului Iehoiada*” este de rau augur. Fara curajul moral si spiritual a! acestui mare preot, Ioaş a fost un om la fel de instabil ca si Lot cand n-a mai fost Avram alaturi de el. Prin urmare, Dumnezeu si-a aratat Tndurarea fa{a de poporul Iuda prin faptul ca a prelungit viata lui Iehoiada, daruindu-i acestuia uimitoarea varsta de 130 de ani (2 Cro. 24:15)! Astfel iehoiada a trait mai mult decat orice persoana a carei varsta este consemnata in intervalul de o mie de ani de la Amram, acel striimo? al lui Moise, care a murit la varsta de 137 de ani (Ex. 6:20).15

tn general, domnia lui Iehoas a fosl demna de lauda. Dar el nu i-a oprit pe oameni sa se inchine pe inaltimi. Principala sa contributie a constituit-o operatiunea de reparare a templului. In acest scop el a dat instructiuni preotilor ca sa

fie puse deoparte anumite fonduri pen-

tru refacerea casei Domnului. Potrivit lui Williams, acestea au fost fondurile puse deoparte: (1) banii tuturor celor inregistrati in cadrul recensamantului (vezi Exod 30:12; (2) banii la care e evaluat fiecare om - adica banii de evaluare (Levitic 27); (3) toti banii pe care un om dorea sa-i daruiasca - adica ofrandele de bunavoie legiferae in Levitic.¹⁶

12:6-16 Cand nici in al douazeci si treilea an al domniei Regelui Iehoa? nu s-au f&cut inca nici un fel de reparatii, regele 1-a chemat pe lehoiada si pe ceilalti preoti, spunandu-le despre un nou plan de colectare a fondurilor si de reparare a templului. Preotii nu vor mai colecta de acum incolo banii direct, dupa cum nu vor mai supraveghea reparative aduse templului (v. 7), ci se va a&eza o cutie cu un orificiu in capacul ei, in dreapta altarului, in care sa se stranga banii primiti pentru refacerea templului. Scribul regelui si marele preot au facut totalul banilor pe care i-au distribuit apoi lucratorilor. Supraveghetorii au fost cinstiti, drept care nu a fost nevoie sa se ceara o contabilizare publica a fondurilor. Versetul 13 pare sa contrazica textul de la 2 Cronici 24:14; dar din versetul 13 reiese ca fondurile nu au fost utilizate pentru cumpararea ustensilelor templului in timp ce era acesta in curs de restaurare, pe c&nd de la 2 Cronici 12:14 reiese ca dupa ce s-a incheiat lucrarea de reparatie, fondurile excedentare au fost utilizate in acest scop. DSnd dovada de ascultare fata de Cuv&ntul lui Dumnezeu (Lev. 5:16; Num. 5:8, 9), oamenii au continuat sa le dea preotilor banii pentru ofrandele de pacat si pentru jertfa de faradelege.

12:17,18 In acest timp, Hazael, regele Siriei, a capturat cetatea Gat, pornind cu oastea spre Ierusalim. Iehoa, i-a dat lucruri sf&nte din templu si din casa regelui, pentru a-l convinge sa nu atace capitala statului Iuda.

12:19-21 Dupa moartea lui Iehoiada, printii lui Iuda 1-au abatut pe regele lor de la calea

dreapta, facandu-l sa cad& in idolatrie. Cand Zaharia, un fiu (sau un nepot) al mare-lui preot, a incercat sa cheme poporul inapoi la inchinarea la Iehova, Regele Iehoa, a ordonat omorarea sa cu pietre (2 Cro. 24).

Proprii servitori ai lui Iehoas au uneltit irhpotriva sa, omoralidu-1 in casa lui Milo. Aceasta a fost judecata trimisa de Dumnezeu impotriva sa pentru uciderea lui Zaharia.

Isus S-a referit la moartea lui Zaharia cand i-a muștrăat pe invatatorii legii (Luca 11:51), spunand ca sSngele tuturor profetilor, de la sangele lui Abel la eel al lui Zaharia, va fi cerut din mana acelei generate. Astfel el a inclus sangele tuturor mar-tirilor din perioada Vechiului Testament, de la Abel din Geneza la eel al lui Zaharia de aici si din 2 Cronici, ultima carte a Bibliei ebraice. (Biblia ebraica contine aceleasi carti ca si Vechiul Testament folosit de noi, dar in alta ordine.)

Iehoiada a fost un om evlavios care s-a consacrat slujirii in imparatie si In templu. El a primit in schimb doua binecuvantari: Fiul sau Zaharia i-a urmat exemplul, cal-cSnd pe urmele sale, și a fost ingropat alaturi de regii lui Iuda, o onoare mare pentru cineva care nu s-a nascut in familia regala, Pe de alta parte, Ioas a decăzut tot mai mult dupa moartea lui Iehoiada. El a prădat tem-plul pe care-1 reparase czindva si a jefuit trezoreria regala, pentru a cumpara bu-navointa sirienilor. El nu a fost ingropat in mormantul regilor, deoarece a murit sub judecata divina, pentru asasinarea lui Zaharia. Este de o importanta vitala sa per-severam in evlavie, pentru ca nu cumva sa fim o piedica In calea imparatiei lui Dumnezeu. Iehoiada: un exemplu straluci-tor! Ioas: un avertisment solemn!

K. Regele Ioahaz al lui Israel (13:1-9) Ioahaz (Iehoahaz) fiul lui Iehu a fost rege al Israelului saptesprezece ani (814/13-798 i.Cr.).

Iehoahaz a mers pe urmele lui Ieroboam, practicind o inchinare dubla: și In fata lui Iehova, si a Așerei (v. 6). Dumnezeu 1-a pedepsit, trimitandu-i pe sirieni impotriva Israelului. Ace?tia au redus fortele lui Iehoahaz la numai cinci-zeci de calareti, zece care

si zece mii de infanteristi. CSnd Iehoahaz a strigat către Domnul, El a ridicat un izbavitor, care a salvat Israelul din mana sirienilor. E posi-bil ca acest izbavitor sS fi fost Adadnirari

III, regele Asiriei, care catre sfarsitul domniei lui Iehoahaz a pfovocat tot mai multe neazuri Siriei, astfel nelSs^ndu-i prea mult timp sa faca rau Israelului. Unii comentatori sugereaza ca Elisei a fost izbavitorul. Altii spun ca versetul 5 se refera fie la Iehoas, (v. 25) fie la Ieroboam (14:26, 27). Versetul 23 explica de ce Dumnezeu a raspuns la rugaciunea lui Iehoahaz: din pricina legamintului pe care 1-a incheiat cu Avraam, Isaac si Iacob.

Observati ca versetele 5 si 6 sunt o paranteza. Este o paranteza a harului. Pana la finele aceluia veac Israelul avea sa fie maturat din pamantul fagaduintei din pricina persistarii sale in pacatele lui Ieroboam. Dandu-i natiunii un izbavitor, Domnul cauta sa o abata de la calea pierzarii spre care se indrepta, inainte de a fi fost prea tarziu, cand, in cele din urma, s-a abatut judecata divina. Dar ei n-au voit sa se indeparteze de pacatele casei lui Ieroboam... ci au umblat in ele.

L. Regele Iehoas (Ioa\$) al Israelului

(13:10-13) Iehoas. (Ioa\$)
fiul lui Iehoahaz a fost rege al Israelului timp de saizece ani (798-782/81 i.Cr.; 2 Re. 13:10-14:16).

13:10-13 Trebuie sa facem distinctie intre acest rege Iehoas, (Ioa\$) si regele lui Iuda cu acelaasi nume, care domnea concomitent. Domnia acestui Iehoas. a fost rea, dupa calapodul domniei lui Ieroboam fiul lui Nebat. Versetele acestea ne ofera un rezumat condensat al domniei sale: El a devenit rege; a facut ce este rau in ochii Domnului; s-a odihnit alaturi de parintii sai. Relatiile cu Amazia, regele lui Iuda, sunt consemnate in 14:8-16.

M. incheierea misiunii lui Elisei

(13:14-25)
13:14-19 Versetele 14-25 ne spun despre profetia si moartea lui Elisei, care au avut loc in

timpul domniei lui Iehoas. Pe cand profetul Elisei se afla pe patul de moarte, Ioa\$. (Iehoas) 1-a vizitat si 1-a plans, spunand: „O parinte, pSrinte, carele lui Israel si calaretii sai!" Prin asta a vrut sa spuna ca oameni de calibrul lui Elisei au fost cea mai autentica si mai buna aparare

pentru poporul Israel. Elisei rostise aceleasi cuvinte cu ocazia trecerii la cele vesnice a lui Hie (2:12). El s-a dat seama ca moartea profetului avea sa constituie o mare pierdere pentru regat. De pe patul de moarte, Elisei i-a spus lui Ioas, sa ia un arc cu sageti si sa loveasca pamantul cu sgetile. Sageata trasa spre rasarit semnifica biruinta asupra sirienilor, care ocupasera teritoriul israelit situat la est de Iordan. Intrucum Ioas a lovit pamantul doar de trei ori, el avea sa loveasca Siria doar de trei ori. Daca ar fi lovit pamantul de cinci sau sase ori, Siria ar fi fost eliminata in intregime. Dar lui Ioas, ii lipsea spiritul de perseverenta si rabdare. Biruinta asupra dușmanilor depinde de gradul de ascultare de care da cineva dovada. Precis Ioas, a cunoscut semnificatia actului pe care-l savarsea, altminteri nu ar fi fost facut raspunzator pentru esecul de a lovi de cinci sau sase ori pamantul. Moartea lui Elisei nu a fost de bun augur pentru regatul de nord.

13:20, 21 In primavara fiecarui an, bande de moabiti invadau tara. Intr-o zi, cativa oameni din Israel se duceau la cimitir sa ingroape un mort, cand au vazut una din aceste bande apropiindu-se. Precipitati, au deschis mormantul lui Elisei, aruncand trupul neinsufletit cu care veniseră peste el al lui Elisei. De indata ce mortul s-a atins de oasele lui Elisei, a inviat, stand in picioare.

13:22-25 Scriptura nu ne spune nimic despre ultimii patruzeci si cinci de ani ai misiunii lui Elisei, de la ungerea lui Iehu, din anul 841 i.Cr. (cap. 9), pana la moartea sa prin anul 795 i.Cr. Ultima sa profetie (rostita pe patul mortii) a fost una de biruinta (v. 17). Ultima sa minune (savarsita la mult timp dupa moartea sa - v. 21) a constituit o validare a mesajului si misiunii sale de slujire a Israelului si a regelui sau. Implinind profetia lui Elisei, Iehoas. a recapturat cetatile pe care Hazael le luase de la Israel. Acest lucru s-a realizat prin trei

victorii succesive.

N. Regele Amazia al lui Iuda (14:1-20) Amazia fiul lui Ioas a fost rege al lui Iuda douazeci si noua de ani (796-767 T.Cr.; 2 Cro. 25).

14:1-7 Domnia lui Amazia, deși bună, a fost lipsită de strălucirea domniei lui David. Mai degraba s-a asemănat cu aceea a tatălui său (Ioas) prin faptul că nici unul nu a abolit închinarea pe înălțimi. Una din primele fapte savârșite de Amazia a fost de a-i ucide pe complotiștii care i-au asasinat tatăl (12:20, 21). Dar pe copiii acestora i-a crutat, dând astfel dovada de ascultare de textul de la Deuteronom 24:26. De asemenea, a condus o campanie strălucită împotriva Edomului, omorând zece mii dintre locuitorii săi și capturând cetatea de piatră Sela (Probabil Petra). Din nefericire, a adus în țara zeii edomiti și a început să se li se închine (2 Cro. 25:14).

14:8-14 Umflându-se de mandrie, plin de nechibzuintă, Amazia l-a invitat pe Iehoas, regele Israelului, la o confruntare. Iehoas a răspuns printr-o parabolă, în care se făcea ca spinele (Iuda) i-a spus cedrului (Israelul): „Da-i fiului meu pe fiica ta în casatorie” (cu alte cuvinte o buruiană care face o cerere impertinentă unui copac falnic). O fiară salvatică (armata Israelului) a calcăt în picioare spinele (Iuda). Lui Amazia ar trebui să-i fie de ajuns că a obținut o victorie împotriva Edomului, și să nu se joace cu focul, antagonizând Israelul. Când Amazia a refuzat să asculte, Iehoas a pornit la luptă împotriva Iudei, dărâmând zidurile Ierusalimului și luând cu el o parte din comorile sale.

14:15-20 Antagonismul dintre Iuda și Israel, care a început în acest timp, a continuat până la caderea Israelului în anul 722 î.Cr. Amazia a fugit în Lachis, ca să scape de o conspirație, dar a fost urmărit și omorât acolo.

O. Regele Azaria (Uzia) al lui Iuda (14:21, 22)

Azaria (identic cu Uzia), fiul lui Amazia, a fost rege al lui Iuda cincizeci și doi de ani (792/91-740/39 î.Cr.; cf. 15:1-7; 2 Cro. 26). Misiunea lui Isaia, a lui Amos și a lui Osea au început în

această perioadă din istoria Vechiului Testament (Isa. 1:1; Os. 1:1; Amos 1:3). Cartile Amos și Osea ne dezvăluie condițiile sociale și religioase care domneau în Israel în acest timp. Prin acești profeti Domnul în permanentă îi

avertiza pe israeliti despre dezastrul care se apropia, încercând să-l abată asupra poporului din drumul său către muntea prapăstiei întru chipul de judecată ce avea să vină peste ei. Azaria a fost co-regent cu tatăl său în primii douăzeci și patru de ani ai domniei sale. El a zidit Elatul, la nord de Golful Aqaba. O consemnare mai detaliată a domniei sale ne este prezentată în capitolul 15.

se înregistrează faptul că a permis existența în continuare a idoloatelor în Iuda. Când s-a amestecat în treburile ce țineau de funcțiile preoțesti, aducând tamie în templu, deși a fost avertizat de preoți să nu facă acest lucru, Azaria a fost

P. Regele Ieroboam II al lui Israel

(14:23-29) Ieroboam II, fiul lui Iehoas, a fost rege al Israelului patruzeci și unu de ani (793/92-753 î.Cr.).

Primii douăsprezece ani ai domniei lui Ieroboam coincid cu cei ai tatălui său, Ioaș (Iehoas). Când privește politica sa pe plan religios, regele acesta a călcat pe urmele idolatriei Ieroboam, fiul lui Nebat. Pe plan politic, el a redat Israelului teritoriile de la intrarea Hamatului (Galileea) până la Marea Araba (Transiordania), cum profetise **Iona**. Această profecie nu este consemnată în Scriptură. (Versetul 25 stabilește cu exactitate timpul misiunii lui Iona, fapt de mare însemnătate. Când studiem cartea ce-i poartă numele. Este uimitor să ne dăm seama că asirienii au dus Israelul în captivitate la numai patruzeci până la șaptezeci de ani după ce Ninive s-a pocăit, ca urmare a predicării lui Iona!) Ieroboam II ar putea să fi fost izbăvitorul menționat la 13:5 (cf. 14:26,27). Versetele 26 și 27 ne oferă prilejul de a lua cunoștință de profunzimea și duritatea dragostei și răbdării Domnului. Versetul 27 trebuie înțeles în contextul său. Israel, și mai târziu Iuda, au fost ulterior sterse, dar, potrivit făgăduinței date de Dumnezeu părinților națiunii ebraice, evreii vor fi reuniți din nou în țara lor.

Q. Regele Azaria (Uzia) al lui Iuda,

continuare (15:1-7)

În general, **Azaria** a fost un rege bun. La capitolul minusuri

lovit cu lepra și a trebuit să locuiască izolat. Într-o casă separată până în ziua morții sale (cf. 2 Cro. 26:16-21).

Misiunea lui Amos s-a încheiat în această perioadă.

R. Regele Zaharia al Israelului (15:8-12)

Zaharia fiul lui Ieroboam II a domnit peste Israel șase luni (753-752 î.Cr.).

Asemenea predecesorilor săi, Zaharia a călcat pe urmele lui Ieroboam întâiul, închinându-se la veteii de aur din Dan și Betel. După o scurtă domnie de numai șase luni, Zaharia a fost asasinat de către Sălum. Traducerea RSV, urmând exemplul Septuagintei, spune că a fost ucis la Ibleam, un oraș din Valea Iezreel, în apropiere de locul unde fusese ucis Ahazia de către Iehu (9:27). Moartea lui Zaharia a marcat sfârșitul dinastiei lui Iehu, Zaharia fiind reprezentantul generației a patra, așa cum promisese Dumnezeu că Iehu și urmașii săi vor ocupa tronul Israelului timp de patru generații (v. 12; cf. 10:30).

S. Regele Sălum al Israelului (15:13-15)

Sălum fiul lui Iabes a fost rege al Israelului o lună (752 î.Cr.).

Putine lucruri au fost consemnate în legătură cu acest rege. Domnia lui Sălum a fost singura din dinastia a șasea a celor zece triburi din nord. Sălum obținuse tronul prin asasinat, drept care l-a și pierdut în acest fel, o lună mai târziu, fiind asasinat de Menahem.

T. Regele Mehanem al Israelului (15:16-22)

Menahem fiul lui Gadi a fost rege al Israelului zece ani (752-742/41 î.Cr.).

Menahem a pradat cetatea Tifsa - dar nu cetatea cu același nume Tifsa de pe malul fluviului Eufrat, ci cea din apropiere de Tirzah. Când cetatea a refuzat să se predea, Menahem i-a

masacrat cu cruzime pe locuitorii săi, inclusiv femeile însărcinate.

Între timp, regatul sirian decșuse iar Asiria devenise principalul inamic al Israelului. Pul, regele Asiriei, a invadat Israelul. Menahem i-a dat o mie de talanți de argint, pentru a-i potoli mânia și a obține sprijinul sau în efortul de consoli-

dare a subredului tron al lui Menahem. Regele Israelului a straps aceste fonduri impunand asupra bogatilor un impozit de cincizeci de sicli de argint de persoana (v. 20). Pretul unui sclav Tn Asiria era pe vre-mea aceea cincizeci de sicli de argint. Menahem s-a supus de buna voie juguii Asiriei deoarece a considerat ca este Tn avantajul s&u sa procedeze astfel. Cei mai multi cercetatori cred ca Pul este identic cu Tiglat-Pileser III (v. 29).

U. Regele Pecaia al lui Israel (15:23-26)

Pecaia fiul lui Menahem a fost rege al Israelului doi ani (742/41-740/39 T.Cr.).

Tot ce stim despre acest rege este ca domnia sa a fost rea si ca a fost ucis de Peca si cincizeci de ghileaditi Tn Samaria. Domnia sa a pus capat celei de-a saptea dinastii a Israelului. Pecaia a fost singurul dintre regii tarzii ai Israelului care nu a obtinut tronul prin forta, dar nu dupa mult timp i-a fost smuls cu forta de catre unul din slujbasii sai.

V. Regele Peca al lui Israel (15:27-31)

Peca fiul lui Remalia a fost rege al Israelului douazeci de ani (752-732/31 T.Cr.)

Peca a fost capitan Tn domnia lui Pecaia, pe care l-a ucis. Din alte texte din Scriptura aflam ca Peca a invadat Iuda, tocmind sirienii sa lupte Tmpotriva lui Iuda. Dar Ahaz, regele lui Iuda, a apelat la ajutorul Asiriei. Mai Tntai regele Asiriei l-a ucis pe Rezin, regele Siriei, dupa care a atacat Israelul. Apoi a cucerit cele doua triburi si jumaiate situate pe malul de est al Iordanului, pre-cum si teritoriul Galileii, ducand locuitorii acestor tinuturi Tn robie. Aceasta a constituit prima etapa a captivitatii asiriene. Guvernarea lui Peca Tn calitate de capitan a coincis cu cei zece ani ai domniei lui Menahem si cu cei doi ani ai domniei lui Pecaia. Sustinut de Asiria, Hosea a smuls tronul Israelului, uneltind Tmpotriva lui Peca si omorandu-

1, aceasta punand capat celei de-a opta dinastii a Israelului.

W. Regele Iotam al lui Iuda (15:32-38)

Iotam fiul lui Uzia a fost rege al lui Iuda Tn total douazeci de ani, inclusiv patru ani

cat a fost coregent alaturi de Uzia (750-732/31 i.Cr.; cf. 2Cro.27).

Prima parte a domniei lui Iotam a fost coregenta cu domnia tatalui sau Uzia (in unele editii romanești „Ozia”, n.tr.) iar ultima parte a domniei sale a fost coregenta cu cea a lui Ahaz. Domnia sa oficiala a durat saispzezece ani. Iotam a fost unul din regii mai buni ai lui Iuda, desj nici el nu a abolit inaltimile. Iotam a zidit Poarta de Sus a casei Domnului și a sponsorizat alte lucrari de constructie m tara. Cu putin timp Tnainte de a muri, Rezin și Peca au tnceput atacul lor comun Tmpotriva lui Iuda. Profetul Mica si-a tnceput misiunea in timpul domniei lui Iotam.

La 2 Cronici 27:6 gasim acest comen-tariu editorial laudativ la adresa lui Iotam: „A?adar Iotam a devenit puternic, pentru ca și-a pregatit calea Tnainte Domnului Dumnezeului sau.” Este un contrast izbitor cu ce s-a spus despre regii Israelului, care s-au conformat cailor lui Ieroboam.

Josephus se refera sj el la evlavia lui Iotam. 17

vii (Ier. 7:31; Ez. 16:21).

16:5-9 Pentru a o determina pe Iuda sa li se alature tn lupta Tmpotriva Asiriei si pentru a instala un rege vasal pe tronul lui Iuda (Is. 7:6), Siria si Israel s-au unit Tn

X. Regele Ahaz al lui Iuda (cap. 16)

Ahaz fiul lui Iotam a fost rege al lui Iuda douazeci de ani (735-716/15 i.Cr.; cf. 2 Cro. 28).

16:1-4 Ahaz a fost coregent cu tatal sau probabil pe parcursul a doisprezece ani. Numele Ahaz este forma prescurtata a lui Iehoahaz. In inscriptiile asiriene asa apare Ahaz, cu forma lunga. Prefixul „Ieho-” se refera, desigur, la lehova si in mod cert Duhul Sfânt a dispus ca acest prefix sa fie omis, intrucat Ahaz a fost un apostat. El a mers pe urmele regilor lui Israel, practicand idolatria, pana acolo incat si-a trecut pro-priul fiu prin foe. In cadrul Tnchinarii la zeul Moloc, se crede ca copiii erau trecuti print-re bratele Tncinse ale idoiului de arama, acest gest semnific&nd curatirea de ce este r&u sj, in acelasi timp, un act de devotiune fatS de zeu. Uneori copiii erau chiar omorati și arsj de

atacul dezlăntuit împotriva Ierusalimului. În același timp, Siria a capturat Elatul, înființând acolo o colonie de sirieni. În disprețuirea sa, Ahaz a apelat la Asiria, înșotind apelul de un dar de argint și aur, luat din templu și de la palat. Tiglat-Pileser a conșimțit să-l ajute și astfel a capturat Damascul, omorându-l pe regele Siriei -aceasta împlinind profetia lui Isaia. Dar Dumnezeu avea să-i facă pe asirieni un blestem pentru Iuda (Isa. 7:17-25).

16:10-16 În timpul unei călătorii la Damasc, pentru a-l vizita pe Tiglat-Pileser, Ahaz a văzut un altar pagan și în data sa decis să clădească și el unul similar la Ierusalim. Prin urmare, a trimis modelul altarului la preotul Urii, după care acesla l-a zidit în fața regelui Ahaz, la întoarcerea sa. Ahaz a adus diverse ofrande pe noui sau altar (tot felul de jertfe, desi numai jertfe pentru pacat și faradelege nu a adus), după care i-a poruncit lui Urii să-l folosească din acel moment, în locul altarului de bronz. Ultima frază din versetul 15 pare să sugereze că Ahaz folosea altarul de bronz la ghicit. Dar cuvintele ar putea fi interpretate și în felul următor: „Că despre altarul de bronz, va fi la latitudinea mea să decid ce voi face cu el.”¹⁵ Preotul Urii nu a ținut cont de faptul că era pacat să procedeze astfel și s-a conformat poruncii regelui Ahaz, săvârșind un sacrilegiu, în loc să-l mustre fără teama pe rege. Uria (identic cu Urii) este menționat în termeni favorabili la Isaia 8:2, dar asta s-a întâmplat înainte de a fi avut loc atacul asupra Ierusalimului. Pacatul de care s-a făcut vinovat, ascultând de porunca nelegiuită a regelui Ahaz, a avut loc la o dată ulterioară.

16:17-20 Ahaz a scos afară din zona templului anumite obiecte, poate de frică să nu-i fie luate de regele Asiriei, în cazul în care acesta ar fi cucerit cetatea regală. Unii cred că Ahaz a plătit tribut cu aceste obiecte. 2 Cronici 28:24 ne spune că Ahaz a închis templul definitiv către

sfârșitul domniei sale. Asemenea altor regi apostati dinaintea sa, Ahaz nu a fost înhumat în mormintele casei împăraști (2 Cro. 28:27), ci împreună cu părinții săi în Cetatea lui David.

Y. Regele Ho?ea al lui Israel (17:1-6)

Hosea fiul lui Ela a fost rege al Israelului noua ani (732/31-723/22 î.Cr.).

17:1, 2 Am ajuns acum la ultimul rege din cea de-a noua și ultima dintre dinastiile Israelului. Hosea 1-a ucis pe Peca, preluând franele puterii (cf. 15:30), probabil din cauza neputinței acestuia de a se împotrivi invaziilor Asiriei în Israel. Hosea nu a fost chiar atât de rău ca predecesorii săi, dar națiunea Israel se degradase într-atât încât orice îmbunătățiri de ultimul moment erau mult prea tardive pentru a aduce rezultate permanente.

17:3-6 Salmaneser, regele Asiriei, a pornit la atac împotriva Samariei, obligându-l pe Hoșea să-i plătească tribut. Hosea a unelțit împreună cu regele Egiptului împotriva Asiriei, încetând să mai plătească tribut. Prin urmare, regele Asiriei (fie Șalmaneser, fie succesorul acestuia, Sargon) 1-a întemnițat pe Hosea, a asediat Samaria timp de trei ani și a dus o parte din locuitori în robie. Nu ni se spune de ce soarta a avut parte Hosea. Doar atât știm că a dispărut într-o închisoare asiriană, lăsând Samaria fără rege în ultimele zile ale existenței sale ca stat. Căderea finală a Israelului a avut loc în anul 723 sau 722 î.Cr.

Z. Căderea regatului de nord (17:7-41) 17:7-23 Versetele acestea explică motivele care au stat la baza nemulțumirii lui Dumnezeu față de Israel și a faptului că El a permis ca aceasta națiune să fie cucerită, poporul ei fiind dus în captivitate. **Aceasta s-a întâmplat pentru că fiii lui Israel au păcătuit împotriva Domnului Dumnezeului lor... s-au temut de alți dumnezei... au urmat rânduielile popoarelor... au făcut pe ascuns împotriva Domnului Dumnezeului lor lucruri care nu erau drepte. Și-au [zidit](#) înalțimi în toate cetățile lor...**

și-au ridicat stalpi idolești și asere (stalpi de lemn închinati idolilor) **pe orice deal și sub orice copac verde,** dând frau liber idolatriei lor. Au refuzat să asculte de **profetii Lui... și-au întepenit gatul,** refuzând să creadă cuvântul **Domnului Dumnezeului lor.** Au întors

spatele **poruncilor** lui Dumnezeu, adop-tand religia de sorginte omeneasca a vecinilor lor. Au urmarit cu ardoare raul, aducandu-si chiar fiii si fiicele ca jertfa zeilor falsi.

17:24, 25 Regele Asiriei a stramutat cele zece triburi din nord, cunoscute sub denumirea de Israel, in Mesopotamia si in Media. In locul lor, el a adus locuitori din alte natiuni pe care le cucerise, asezandu-i in teritoriul ce apartinuse Israelului. Anterior, cand Israel inca asculta de Domnul, El izgonise, prin mana lui Iosua, natiunile pagane din Canaan, asezand poporul Sau in locul lor. Dar cand ei au Tin-cetat sa mai asculte de Iehova, El i-a izgonit, readucand vechile natiuni, prin mana regelui Asiriei. Aceste popoare pagane se inchinau zeitatilor lor pagane si astfel nu erau si nu puteau fi placute lui Dumnezeu, atragand mania Sa, mai cu seama daca luam in considerare ca acum ele traiau in tara lui Emanuel. Mania lui Dumnezeu s-a descoperit fata de ei atunci cand a trimis lei in mijlocul lor, care au cutreierat tara, omorand pe unii dintre oameni.

17:26-28 Cineva l-a informat pe regele Asiriei ca nenorocirea cu leii a fost pricina de prezenta acestor straini care nu cunosteau legea Dumnezeului lui Israel. Prin urmare, regele Asiriei a poruncit ca un preot israefit sa fie adus inapoi din captivitate, pentru a-i instrui pe colonistii pagani cum sa se teama de Domnul. Numai ca preotul readus in Israel a fost probabil unul din preotii idolatri ai regatului de nord, si nu un preot adevarat al lui Iehova. Acesta s-a dus la Betel, sediul inchinarii la vitel (cu toate ca vitelul nu se mai afla acolo) si i-a invatat pe locuitorii stramutati in Israel sa practice religia pervertita a lui Ieroboam, care cuprindea dar nu se marginea la inchinarea la Iehova. Acesti coloni straini s-au casatorit cu fiii si fiicele israelitilor din tara, din ei rezultand in final poporul cunoscut sub denumirea de samariteni - un grup etnic

eterogen cu propria sa religie si obiceiuri.

17:29-34a Versetele acestea par sa descrie colonii straini cu care a fost popu-lat teritoriul Israelului. Fiecare neam isi avea zeii sai, numindu-si preotii din randul

locuitorilor. Pe langa aceasta, au adoptat si Tnchinarea la Iehova, rezultatul fund o religie mixta, cu mult mai periculoasa decat paganismul nealterat.¹⁹

17:34b-40 Sectiunea de la versetul 34b („nu se **tern de Domnul...**”) pana la versetul 40 pare sa-i descrie pe israelitii care au ramas in tara. Acestia nu au tinut cont de repetatele avertismente date de Domnul Tmpotriva idolatriei, ci au continuat sa se Tnchine la viteii de aur.

17:41 Cu acest verset se revine la colonii straini din Israel, care pareau mai putin vinovati decat israelitii. Cu putina lumina ce o posedau, ei se temeau totusi de Domnul, in felul lor. Dar cele zece triburi, cu toata lumina pe care o aveau, nu s-au temut de Domnul (v. 34b).

Dupa c^te stim cele zece triburi n-au mai revenit niciodata in tara,²⁰ ci au fost Tmprastiate Tn toata lumea. Poate ca Intre ele se numara evreii de culoare Falasa, din Etiopia, evreii chinezi din Kaifeng-Fu si evreii Cochin din India. Identitatea lor nu e, desigur, necunoscuta de Dumnezeu si El ii va aduce Tnapoi in Israel, intr-o buna zi.

Misiunea profetului Osea (Hosea, In engleza, n.tr.) a luat probabil sfarsit tn aceasta perioada - adica odata cu caderea Samariei si Tnceputul captivitatii Israelului.

II. REGATULIUDA PANA LA CAPTIVITATE (cap. 18-25) A. Regele Ezechia (cap. 18-20)

Ezechia fiul lui Ahaz a fost rege al lui Iuda douazeci si nouS de ani (716/15-687/86T.Cr.; cf. 2 Cro. 29-32; Isa. 36-39). Se crede ca Tnainte de aceasta perioada a fost coregent cu Ahaz, din 729/28 pana in 716/15.

1. Domnia neprihanita a lui Ezechia

(18:1-8)

18:1-6 Lui Ezechia (Tn engleza: „Hezechia”, n.tr.) i se acorda Tn Scriptura un spatiu cu mult mai mare decat oricarui alt rege din intervalul scurs de la

domnia lui Solomon. Relatarile paralele de la 2 Cronici 29-32 si Isaia 36-39 trebuie citite, pentru a se Tntelege mai bine victoriile spi-rituale si politice obtinute de Ezechia datorita credintei sale Tn Dumnezeu.

Cand a preluat Ezechia puterea. Iuda era, practic, un stat vasal al Asiriei. Domnia lui Ezechia a fost marcata de o mare reform! El a lansat o campanie de eradicare a tuturor formelor de idolatrie, distrugand chiar Tnaltimile si Sarpele de bronz mentionat la Numeri 21 (deoarece copiii lui Israel ardeau tamaie in cinstea lui). El 1-a numit Netustan, care Tnseamna textual: „ un lucru de bronz ” (text marginal editia NKJV). Cat priveste Tncrederea sa Tn Domnul Dumnezeu, Ezechia a fost eel mai mare dintre regii lui Iuda. Iosia a fost eel mai mare Tn ce priveste minutiozitatea cu care i-a expulzat din tara pe raufacatori (23:24, 25)_v

18:7, 8 In cele din urma Ezechia s-a razvratit Tmpotriva Asiriei, TncercSnd sa scuture jugul asupririi acesteia, probabil datorita curajului agonisit Tn urma iz-banzilor militare obtinute Tn alungarea fil-istenilor din tara, de la turnul de veghe (localitati rurale) la cetatea Tntarita (zone cu populatie mare, cetati bine aparate).

2. Capturarea Samariei (18:9-12)

Paragraful acesta trece Tn revista cap turarea Samariei de catre asirieni, fiind prezentat Tn acest loc probabil cu scopul de a sublinia gravitatea amenintarii cu care era confruntat Ezechia Tn acest timp. Aparenta contradictie dintre datele din versetul 9 si cele din versetul 10 este explicata prin faptul cS evreii socoteau un fragment dintr-un an ca un an Tntreg. Asediul Samariei a Tnceput Tn ultima parte a anului al patrulea al domniei lui Ezechia, continuand Tn anul al cincilea-si sfarsindu-se Tn prima parte a anului al saselea - durand astfel „trei ani.” Adica intervalul 725-722 T.Cr., Tn timpul

coregentei mentionate mai sus.

3. Prima invadare a regatului Iuda de catre Senaherib (18:13-16)

In acest timp Asiria avusese propriile sale probleme. Sargon II murise iar Babilonul se razvratise. Abia Tn anul 701 T.Cr. succesorul lui Sargon, Senaherib, a putut lansa un atac Tmpotriva Palestinei si a Feniciei. In anele sale Senaherib pretinde ca a cucerit patruzeci si sase de cetati Tntarite si ca a luat din Iuda 200.000 de captivi. Ezechia i-a trimis un mesaj plin

de supușenie, în care a recunoscut că a gresit când s-a răzvrătit împotriva sa. Dându-i dovadă de și mai multă supușenie, Ezechiia i-a plătit lui Senaherib un tribut de trei sute de talanți de argint și treizeci de talanți de aur (o sumă uriasă), în efortul de a preîntâmpina un atac împotriva Ierusalimului. În acest timp, Senaherib se afla în Lachiș, la sud-vest de Ierusalim, îndreptându-se spre Egipt.

pentru acești cai. Cavaleria lui Iuda nu dispunea nici măcar de atâtea călăreți -a spus el în batjocură -, drept care era nevoită să¹ se bazeze pe carele și călăreții Egiptului. În fine, Rab? acher a pretins că

4. A doua invadare a regatului Iuda de către Senaherib (18:17-19:34) 18:17-19 Apoi Ezechiia a început să fortifice Ierusalimul (2 Cro. 32:5). Poate că aflând despre aceste fortificații s-a decis regele Asiriei să trimită ulterior înalți oficiali din armată să la Ierusalim, pentru a-i cere lui Ezechiia să se predea necondiționat. Trei oficiali evrei au ieșit în întâmpinarea emisarilor asirieni, pentru a primi din partea acestora mesajul regelui Asiriei. Ediția NTV reda funcțiile acestor demnitari prin următorii termeni: „comandant suprem,” „ofiter superior,” și „comandant de teren.” Traducerea NKJV îi definește pe acești oficiali prin titlurile militare prezente în textul original: **Tartan, Rabsaris** și **Rabsache**. Acești termeni nu sunt nume proprii.²¹

18:20-25 Rabsache li s-a adresat în limba lor proprie, ebraică (textual: „iudaică”), pe un ton insultător. Mai întâi el și-a batut joc de încrederea lui Ezechiia în fortificațiile Ierusalimului. Apoi a lăsat să se înțeleagă că știe de încercarea lui Ezechiia de a fi obținut ajutor de la Egipt, împotriva Asiriei și a luat în răș Egiptul, numindu-l o țară frântă (v. 21). În al treilea rând, a spus că Iuda nu poate să se încreadă în Domnul, deoarece Ezechiia a distrus toate înălțimile și altarele. Rabsache nu-și dădea seama că toate acestea au fost simboluri ale închinării *pagane*, iar nu locuri destinate închinării la Domnul! În continuare Rabsache a propus un răzmas, ag: el va da lui Iudei două mii de cai, cu condiția că Ezechiia să găsească suficienți călăreți

Domnul ar fi trimis Asiria s-o nimiceasca pe Iuda.

18:26,27 Oficialii evrei s-au grabit sa-i propuna lui Rabŝache ca din acel moment toate convorbirile sa se desfasoare in aramaica, limba diplomatiei, iar nu in ebraica. Asta deoarece se temeau ca aceste cuvinte pline de aroganta rostite de Rabŝache ar putea slŝbi moralui evreilor de pe ziduri, care audiau conversatia. Dar Rabŝache a ripostat cŝ tine mortis ca locuitorii sa auda ŝi sa inteleaga ce nenorocire ii paste, cand va veni peste ei foametea.

18:28-37 Adresandu-se apoi direct poporului, Rabŝache i-a avertizat pe evrei sŝ nu se lase amagiti de Ezeehia, care le spunea sa se increada in izbavirea pe care ar aduce-o Domnul. Daca se vor preda, le-a spus el, vor primi privilegiul de a locui provizoriu, la Ierusalim, urmand ca dupa aceea, la revenirea regelui Asiriei din campania in Egipt, sa fie dusi de acesta in Asiria, „o **tara** ca **a voastra**". In plus, a spus el, nici una din zeitatile tribale nu fu-sese in stare sa izbŝveasca alte naŝiuni din mana Asiriei. Atunci cum isi

Tunelul lui Ezeehia a fost sapat in stanca de la Bazinul Siloam la Ierusalim, pentru a asigura alimentarea cu apŝ a cetatii in cazul unui atac din partea asirienilor.

inchipuiau evreii ca vor fi izbaviti de catre Dumnezeu? Oamenii de pe metereze au tacut, in timp ce cei trei oficiali evrei s-au infitisat la regele Ezeehia, total demoralizati.

19:1-7 Ezechia a fost tare amarat c&nd a aflat de toate batjocurile cu care i-a acoperit Rabsache. tndatS dupa aceea a trimis soli la profetul Isaia, spunand ca Iuda este neputincioasa, Tntr-un moment cand are mai mare nevoie de putere. Isaia i-a trimis vorbS lui Ezechia ca n-are de ce sa se teama de regele Asiriei, Tntrucat Dumnezeu va face sa vina peste acesta un duh de frica, ce-1 va determina sa auda un zvon si sa se intoarca in tara sa, unde va fi ucis.

19:8-13 Cand s-a Tntors Rabsache la Lachis, a constatat ca Senaherib s-a decis Tntre timp sa atace fortareata Libna din apropiere.

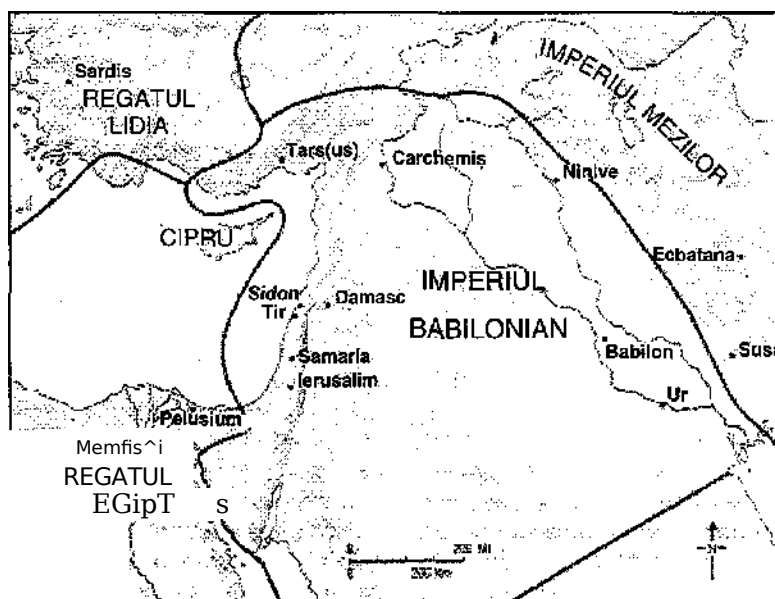
Senaherib a auzit ca Tirhaca, regele Etiopiei din Egiptul superior (adica sudul Egiptului) pornise spre el cu gand sa-l atace. Imediat el a tncercat sS bage groaza Tn Ierusalim, pentru a-1 determina sa se predea cat mai repede, trimitand in acest sens o scrisoare plina de blasfemii. Unii cercetatori cred ca zvonul menfionat Tn versetul 7 este explicat in versetul 9, prin zvonul privitor la oastea egipteana care se apropia. Altii sustin ca s-ar fi raspSndit vestea despre o revolta a babilonienilor.

19:14-20 Plin de intelegiune, Ezechia a dus scrisoarea Tn templu si a asternut-o

Tnaintea Domnului. Rug&ciunea sa a dezvaluit adanca sa incredere Tn Iehova. Raspunzand la rugaciunea sa, Dumnezeu i-a trimis un mesaj alcatuit din doua puncte, prin profetul Isaia.

19:21-28 Versetele 21-28 sunt adresate lui Senaherib. Versetele 29-34 sunt adresate lui Ezechia. Profetia lui Isaia este o cSntare de sfidare la adresa Asiriei, Tn care Ierusalimul este prezentat ca fecioara, fiica Sionului, care rade de amenintarile Asiriei. In ea Senaherib este denuntat pentru ca a blasfemi&at numele sf&nt al lui Dumnezeu si pentru ca s-a laudat ca va invadea Iuda (**Libanul**), ca-i va nimici dregatorii si oa-menii cu vaza (**cedrii inalti** si... **chiparoSii**) si cS va intra in palatele de pe Muntele Sion (locuinta si **padurea**). Senaherib s-a mai laudat cu cuceririle sale militare pe plan extern, inclusiv cu victoria obtinuta asupra Egiptului. Ceea ce nu a realizat el in&sa a fost ca tot ce facuse fusese randuit mai dinainte de catre Dumnezeu. Domnul il cunostea Tn profunzime si avea sH-i franga aroganta fara margini, trimitand Tnapoi in Asiria ce avea sa mai ramana din ostirea lui sf&arSmata.

19:29-34 Apoi, adresandu-Se lui Ezechia, Domnul i-a dat un semn conform caruia Asiria nu va cuceri Ierusalimul. Doi

[imperiul BabNonian, cca. 560 î.Cr.]

Dumnezeu i-a prelungit

ani de zile locuitorii lui Iuda nu vor putea culege roadele obisnuite, din pricina prezentei asiriene, ci vor manca recoltele ce se vor creste de la sine. Abia in al treilea an, ei vor trai in conditii de suficienta" si-guranta pentru a-sj putea relua activitatile obisnuite. Nu numai ca" locuitorii Ierusalimului vor supravietui, dar regelui Asiriei nu i se va permite nici macar sa patrunda in cetate, necum sa tragS vreo sageatS acolo.

5. Infrdngerea lui Senaherib si moartea sa (19:35-37)

In noaptea aceea, ingerul Domnului²² a vizitat tabara Asiriei, omorand o suta optzeci si cinci de mii de soldati. A doua zi cand s-au sculat, asirienii au vazut pretutindeni in jurul lor trupurile neinsufletite ale camarazilor lor.

Senaherib a revenit in capitala sa, Ninive, unde a fost ucis douazeci de ani mai tarziu (681 i.Cr.). (De fapt el a mai trait cinci ani dupa moartea lui Ezechia.) Profetia lui Isaia (v. 7) s-a implinit cSnd doi din proprii fii ai lui Senaherib l-au asasinat iar al treilea, Esarhadon, a domnit in locul sau.

6. Boata si insanatosirea lui Ezechia (20:1-11)

20:1-7 In general se crede ca eveni-mentele din capitolul 20 au avut loc mai inainte, probabil in prima parte a capitolu-lui 18, in timpul primei invazii a lui Senaherib (vezi v. 6). Cand Ezechia s-a imbolnavit grav, Isaia i-a spus sa-sji puna casa in ordine deoarece avea sa moarS in curand. Regele s-a rugat fierbinte sa se faca bine si a primit un ragaz de cinci-sprezece ani. Whitcomb comenteaza in legators' cu aceasta:

Ce a? face eu oare cu restul vietii mele, daca Dumnezeu mi-ar spune ca mai am doar cinci-sprezece ani de trait? Ce a facut Ezechia cu acești ani? Biblia nu ne spune, deoarece ultimul eveniment al domniei sale care este consemnat a fost distrugerea armatei lui Senaherib, in anul 701 I.Cr. (care a avut probabil loc cu mai puţin de un an inainte de boala sa). Unii au sugerat cS motivul pentru care

viaja a fost faptul c3 nu avea piiiS la
 acea datS nici un mostenitor de
 parte bSrba'teasca' la tron (2 Regi
 21:1 spune c3 Manase avea doar
 doi-sprezece ani cand a inceput sf
 domneascS). S-ar putea inSa" ca
 Manase sa" fi fost coregent cu tatai
 sau timp de aproape zece ani,
 deoarece alt-minteri ar fi fost
 imposibil ca cei 55 de ani ai domniei
 sale s5 fie cuprinsj in durata istoriei
 regatului Iuda, calculand anii inapoi
 de la datele cunoscute ale.captivitStii
 babiloniene.²³

asirienii au invadat Palestina, la
 scurt timp dupa insanStosirea lui
 Ezechia (18:13-16).

20:8-11 Ca semn ca¹ Ezechia va
 fi vin-decat si se va intoarce in
 templu ca sa se inchine, Dumnezeu
 a facut ca umbra de pe cadranul
 solar (sau „treptele" din versiunea
 NASB) al lui Ahab sa mearga
 indarat zece grade. (Cronologic,
 versetul 8 vine dupa versetele S-
 11.)

Din 2 Cronici 32:31 conchidem
 c5 acesta a fost un eveniment
 supranatural, caruia i s-a dus vestea
 pana h5t-departe, ajungand chiar la
 Babilon. Babilonienii se inchinau a?
 trilor cerebri, drept care nu le-ar fi
 scapat orice abatere de la cursul
 obisnuit al planetelor. Curand s-a
 rasp&ndit cu iuteala focului vestea
 c& aceasta minune a avut loc in
 folosul lui Ezechia.

7. Mandria prosteasca a lui Ezechia (20:12-21)

20:12-18 Regele Babilonului,
 Berodah-Baladan, i-a trimis lui
 Ezechia felicitari pentru
 insanatosirea sa. Negresit scopul
 urmarit de el era cimentarea
 relatiilor cu Iuda, intr-un fel de
 alianta" impotriva Asiriei. Dand
 dovadS de mare nechib-zuinta,
 Ezechia le-a ar&tat solilor de la
 Babilon toate comorile sale. (Din 2
 Cronici 32:31 aflam ca Dumnezeu 1-
 a pus la incercare pe Ezechia prin
 aceasta¹ situatie, pentru a sti ce era
 in inima lui. Raspunsul: MANDRIE!)
 Isaia 1-a muștrat pentru acest act
 necugetat si a profe^it c5 Iuda va fi
 dusa In captivitate de c&tre Babilon
 si ca unii din proprii fii ai lui
 Ezechia vor fi eunuci (ofi-ciali,
 NASB) la curtea regelui babilonean.
 inainte ca aceste comori sa
 sfarseascS prin a fi duse in Babilon,
 multe din ele au luat mai intai calea
 Asiriei, ca parte din tribunal platit
 de Ezechia lui Senaherib, cand

20:19 Ezechia s-a supus în fața decretului lui Dumnezeu și a recunoscut blândetea acestuia față de el. „Căci a zis el: «De ce nu, dacă va fi pace și siguranță în zilele mele?»»" (RSV).

20:20,21 Ezechia a zidit un rezervor de apă și un tunel (apeduct) care a transportat în Ierusalim apă de la o fantană din afara cetății. O atare sursă secretă de apă era deosebit de utilă în vremuri de restrîns cînd cetatea era asediată. Și astăzi se poate parcurge tunelul lui Ezechia de la izvorul Ghion pînă la Scaldatoarea Siloam.

În 1880 a fost descoperită o inscripție făcută de muncitorii lui Ezechia, în scrierea semitică caracteristică. Inscripția a fost decupată și depusă¹ la un muzeu din Turcia, țara care administra pe vremea aceea Palestina, ce făcea parte din Imperiul Otoman.²⁴

Misiunea profetului Mica a luat sfîrșit în acest timp.

B. Regele Manase (21:1-18)

Manase fiul lui Ezechia a fost rege peste Iuda cincizeci și cinci de ani (697/96-643/42 î.Cr.; cf. 2 Cro. 33:1-20).

21:1-9 Domnia lui Manase a fost cea mai lungă și mai rea dintre domniile tuturor regilor regatului Iuda. Iată doar câteva din petele mîni din activitatea sa: Manase a reintrodus închinarea la Baal, la Așera, și la stele. A profanat templul, zidind altare pentru închinarea la stele în interiorul său. I-a făcut pe fiii săi să treacă prin foc. A practicat vrajitoria. A consultat spiritistii și mediile. A așezat chipul cioplit al Așerei (după ce se pare un simbol cu conotații sexuale obscene) în templul lui Dumnezeu. Duhul lui Dumnezeu zăbovesc asupra acestei fapte, recapitulînd făgăduința făcută de Dumnezeu poporului Său în legătura cu templul (**1 Re. 8:29; 9:3**).

21:10-15 **Manase** a condus poporul la urîciuni mai mîndre decît cele comise de amoriti. În consecință, Dumnezeu a spus că o va pedepsi pe Iuda cum a

pedepsit-o pe Samaria și pe casa lui Ahab. Franghia de măsurat și firul cu plumb (v. 13) simbolizează judecata. De asemenea, El avea să golească Ierusalimul cum golește cineva un blid, întorcîndu-l cu fața în jos și

stergandu-l. Poporul Sau va fi dus in captivitate, pentru ca L-a provocat pe Domnul atat de tare.

21:16-18 Pe langa idolatria sa, Manase a varsat foarte mult sange nevinovat. Potrivit unei lucrari necanonice, intitulata *Jnaltarea lui Jsaia*, "Manase a poruncit ca profetul Isaia sa fie taiat in doua cu fe-restrfiul (cf. Ev. 11:37).

Din 2 Cronici 33 aflam ca Manase a fost dus in captivitate la Babilon de catre regele Asiriei (Asurbanipal). Acolo, pe cand se afla in Tnchisoare, s-a pocait, intor-candu-se la Domnul. Dupa asta i s-a per-mis sS revina la Ierusalim si sa-si reia domnia - un semn graitor al harului, iubirii si indurarii Domnului. Apoi a incercat sa dreaga relele savarsite anterior, dar a fost prea tarziu. Poporul, inclusiv propriul sau fiu, au urmat pilda pe care le-o lasase el anterior (2 Cro. 33:14-23).

C. Regele Amon (21:19-26)

Amon fiul lui Manase a fost rege al lui Iuda doi ani (642-639 i.Cr.; cf. 2 Cro. 33:21-25).

E de notorietate idolatria practicata de Amon si modul in care L-a dat uitarii pe adevaratul Dumnezeu. Unii din slujitorii sai au uneltit impotriva sa, omorandu-l dupa o scurta domnie de numai doi ani. Oamenii i-au executat pe asasinii vinovati de omorarea lui Amon si l-au facut rege pe Iosia in locul sau. Nici Amon, nici tatal sau nu a fost inhumat in mormintele regilor lui Iuda.

D. Regele Iosia (22:1-23:30)

Iosia fiul lui Amon a fost rege al regatului Iuda treizeci si unu de ani (641-609 i.Cr.; cf. 2 Cro. 34-35).

1. Iosia repard Templul (22:1-7)

Tetania (Tef. 1:1) si Ieremia (Ier. 25:3) si-au inceput misiunea de profeti cam in aceasta perioada. Habacuc a slujit probabil si el ca profet catre sfarsitul perioadei lui Iosia. Domnia lui Iosia a fost ultima perioada reformatoare din istoria regatului Iuda. El a intreprins actiuni energice impotriva idolatriei,

incurajandu-si supusii sa se intoarca la Domnul. In al optspreze-

celea an al domniei sale, pe cand losia avea doar douazeci si cinci de ani, el a initial un program de lucrari pentru repararea templului. Banii care se stransesera la templu au fost predati lucratorilor pentru a acoperi cheltuielile de manopera si materiale. Intrucat acestia au fost cinstiti, nu li s-a cerut nici o contabilizare a banilor Tincredintati.

2. *losia recupereaza Cartea Legii* (22:8-20)

22:8-10 Pe cand lucrarile de reparatie inaintau, marele preot Hilchia a gasit un exemplar al Cartii Legii, probabil Tntregul Pentateuh sau doar cartea Deuteronom. Cartea a fost adusa la regele losia si s-a citit din ea.

22:11-13 Cand a auzit regele Cuvantul lui Dumnezeu si si-a dat seama cat de mult s-a abatut natiunea de la El, si-a sfasiat vesmintele, intr-un gest de adanca penitent! Apoi a trimis cinci din slujbasii sai sa intrebe pe Domnul, realizand ca asupra lui luda plana probabil mfinia lui Dumnezeu pentru pacatele savarsite.

22:14-20 Oficialii s-au dus la profetesa Hulda, care locuia la Ierusalim in al Doilea Cartier, un district sau o suburbie a cetatii. Interesant e ca nu s-au dus direct la Ieremia sau la Tefania, ci la Hulda, care era probabil matusa lui Ieremia (v. 14; cf. Ier. 32:7). Hulda a confirmat temerile lui losia ca Dumnezeu avea s-o pedepseasca pe luda in curand, pentru coruperea poporului. Dar ea a adaugat ca asta nu se va intampla Tn timpul vietii lui losia, deoarece el s-a smerit si s-a pocait.

Faptul ca losia a murit ulterior pe cam-pul de lupta (23:29) nu contrazice versetul 20. „Vei fi adaugat in pace in morman-tul tau" ar putea Tnsemna „inainte de a cadea nenorocirea promisS, respectiv cap-tivitatea babiloneana." Sau ar putea insenv na ca losia va muri in pace cu Dumnezeu (deoarece cu omul nu a murit in pace).

3. *losia reinnoieste Legamantul* (23:1-3)

Regele a convocat o adunare sfanta la templu, in cadrul careia a citit cuvintele Cartii Legamantului Tn auzul intregului popor. StSnd langa stalp, el a Incheiat un

legamant, prin care se angaja sa asculte de toate cuvintele legii. La randul lor, si oamenii au incheiat un legamant cu Domnul.

bucati a^erele (chipurile idolești din lemn) ^i apoi a Tntinat locurile unde fusesera amplasate acestea, presarand oseminte omenesti.

4. Reformele lui Iosia (23:4-30)

23:4-9 In continuare este prezentata lista numeroaselor reforme initiate de Iosia. El a curatat templul de toate articolele folosite in cadrul inchinarii la idoli. Le-a ars si a dus cenusa la Betel (pentru a Tntina altarul de acolo). I-a destituit si probabil ucis pe preotii idolatri. A scos-o din templu pe Asera (chipul idolesc din lemn), a ars-o si a imprastiat cenusa pe mormintele fiilor poporului. A daramat cabinele cultului barbatilor prostituati (ale sodomitilor sau homosexualilor) din zona templului, unde femeile au impletit perdele pentru Asera. A pangarit tnaltimile, adica le-a Tntinat in asa fel incat acestea nu au mai putut fi folosite din nou. I-a scos afara dn cetatile lui Iuda pe toti preotii, din . locurile in care aduceau jertfe lui Iehova pe inaltimi. Asta deoarece Dumnezeu decre-tase ca jertfele sa fie aduse numai la Ierusalim. Iosia le-a interzis acestor preoti sa mai slujeasca la templu, dandu-le Tn schimb o parte din painea nedospita (azimi).

23:10-12 A pangarit si ruinat Tofet, altarul pagan din valea fiului lui Hinom, unde i se. adusesera zeului Moloc drept jertfa copilasi. A indepartat de la mtrarea casei Domnului caii pe care regii lui Iuda ii Tnchinasera soarelui; a ars carele soarelui... pe care regii lui Iuda le foloseau In legatura cu Tnchinarea la soare. A distrus altarele idolatre ridicate de Ahaz si Manase. Chiar Manase Tndepartase aceste altare dupa con-vertirea sa (2 Cro. 33:15), dar negresit ele au fost folosite iarasi de idolatrul Amon. Iosia a avut grija sS faca totul pentru ca de atunci Tncolo sa nu mai poata fi folosite.

23:13, 14 A mtinat in^ltimile dinspre versantul de sud al Muntelui Maslinilor (Muntele Coruptiei), datand din vremea lui Solomon. A sflramat stalpii sacri inchinati idolilor si a taiat in

23:15-18 A distrus altarul ce fusese la Betel și a ars locul Tnalt. Apoi a luat oasele din mormintele din preajma și le-a ars pe ruinele altarului. („Atat israelitii, cât și paganii considerau osemintele mortilor drept o întinare vesnică.”²⁵) Toate acestea au împlinit profetia rostită cu 300 de ani mai Tnainte de un om al lui Dumnezeu către Ieroboam. Iosia este unul dintre puținii oameni din Scriptura numiți înainte de a se fi născut (1 Re. 13:2). El a fost un vas ales, r&nduit mai dinainte ca să Tmplinească bracolul profetului anonim Tmpotriva altarului de la Betel.

Când regele Iosia a văzut piatra fune-rară a omului lui Dumnezeu care marturi-sise Tmpotriva altarului de la Betel, a poruncit ca nimeni să nu se atingă de oasele profetului. Asadar osemintele sale au fost lăsate acolo, împreună cu osemintele profetului anonim care venise din Samaria (cf. IRe. 13:30,31).

23:19, 20 Reformele regelui s-au extins chiar Tn afara hotarelor regatului Iuda, ajungând Tn Samaria. Se pare că regele obținuse controlul asupra acestui teritoriu, Tn mare parte datorită declinului puterii imperiului asirian. Iosia a distrus tnaltimi-le și i-a executat pe preoții idolatri pe altarele pe care aceștia aduseseră jertfe. De asemenea a Tntinat aceste locuri, cu cenușa oaselor umane.

23:21-23 La revenirea sa la Ierusalim, Iosia a reînstituit Pastele, potrivit Cuvan-tului Domnului pe care-l citise (vezi 2 Cro. 35:1-19 pentru detalii suplimentare). A fost cea mai mare sărbătorire a Paștelui din zilele judecătorilor. Alte Paște fuseseră de-sigur mai somptuoase și atrăseseră participarea unui număr mai mare de Tnchinători, dar Pastele acesta celebrat de Iosia a fost deosebit de plăcut Tn ochii Domnului. Scriptura menționează doar trei Paște în perioada regatului: eel al lui Solomon (2 Cro. 8), al lui Ezechia (2 Cro. 30) și al lui Iosia.

23:25-27 Cât privește

temeinicia reformelor sale, Iosia a fost eel mai mare dintre regii lui Iuda. Ezechia detinuse aceeași distincție Tn ce privește Tncrederea sa Tn Dumnezeu (18:5,6). S/i totuși, Tn pofi-da domniei drepte a lui Iosia, Domnul nu

Și-a modificat planul de a o pedepsi pe Iuda, trimițând poporul ei în captivitate și distrugând Ierusalimul.

23:28-30 în anul 609 î.Cr. Faraon Neco, regele Egiptului, a pornit de-a lungul coastei Palestinei, pentru a veni în ajutorul asirienilor în lupta acestora împotriva Babilonului. Din rațiuni politice, Iosia s-a decis să tina piept înaintării Faraonului Neco, drept care a fost ranit mortal la Meghido. Slujitorii săi l-au transportat la Ierusalim, unde Iosia a murit și a fost înhumat (cf. 2 Cro. 35:20-24). Neco a înaintat până la fluviul Eufrat, unde, patru ani mai târziu, babilonienii l-au înfrânt în batalia de la Carchemis (Ier. 46:2).

E. Regele Iehoahaz (23:31-33)

Iehoahaz (numit și Șalum) fiul lui Iosia a fost rege al regatului Iuda doar trei luni (609 î.Cr.; cf. 2 Cro. 36:1-4).

Iehoahaz a nesocotit reformele înfaptuite de tatăl său, permitându-le oamenilor să se dedea din nou la idolatrie. Faraon Neco, regele Egiptului, l-a obligat să se prezinte la Ribla, în Hamat, o regiune din Siria, unde Tși aveau egiptenii tabără, și acolo a obligat Iuda să plătească tribut. Ulterior l-a dus pe Iehoahaz în Egipt, unde acesta a și murit (Ier. 22:11, 12).

F. Regele Iehoiachim (23:34-24:7)

Iehoiachim fiul lui Iosia a fost rege al lui Iuda unsprezece ani (609-598 î.Cr.; cf. 2 Cro. 36:5-8; Ier. 22:18, 19; 26:21-23; 36:9-32).

23:34-37 Faraon Neco l-a pus pe fratele lui Iehoahaz, Eliachim, rege în locul său și i-a schimbat numele în Iehoiachim. Iehoiachim a fost cel mai în vârstă dintre fiii lui Iosia rămași în viață (cf. 31, 36), dar inițial oamenii îl suiseră pe tron pe Iehoahaz în locul care normal i s-ar fi cuvenit acestuia. Neco a inversat ordinea, numindu-l pe Iehoiachim rege vasal. Dar Iehoiachim a fost mai fidel față

de Faraon, decât față de Iehova.

24:1-4 Egiptul a fost înfrânt de către Babilon prin batalia de la Carchemis în anul 605 înainte de Cristos, iar Iuda a intrat acum sub controlul babilonienilor.

Iehoiachim 1-a omorat pe profetul Uriia (Ier. 26:23) si a ars Cuvantul lui Dumnezeu pe care Ieremia Tl scrisese cu privire la Iuda si Israel (Ier. 36:23). El a mcerat sa-I aresteze pe Ieremia si pe scribul sau, Baruh, dar Domnul i-a ascuns (Ier. 36:26). In al treilea an al domniei lui Iehoiachim, **Nebucadnetar** a venit impotriva Ierusalimului (v. 1), ducand o parte din Iocuitori (inclusiv pe Daniel) in robie la Babilon. De asemenea a luat o parte din vesela de la templu (2 Cro. 37:7; Dan. 1:1, 2). Pe Iehoiachim 1-a legat cu lanturi, ca sa-l duca in Babilon. Dar fie ca s-a razgandit ulterior, fie ca Iehoiachim a revenit mai tarziu la Ierusalim, deoarece aflam ca dupa asta Iehoiachim s-a rasculat impotriva babilonienilor (24:1"). Whitcomb descrie situatia in felul urmator:

Cronicarul spune ca Nebucadnetar „1-a legat cu lanturi de bronz, ca sa-l duca la Babilon" (2 Cro. 26:6); dar Tnainte ca planul sa fi fost dus la tn-deplinire, s-a intamplat negresjt un fapt de mare urgenta, care l-a facut pe Nebucadnetar sa se razgandeasca. El a primit vestea conform careia tatal sau Nabopolasar a murit pe data de 15 august la Babilon. Realized ca tronul sau era acum in pericol, 1-a fortat pe Iehoiachim sa-i jure vasalitate, dupa care a luat-o pe drumul eel mai scurt spre Babilon, traversand deşertul Arabiei.²⁶

Dumnezeu a trimis ostiri invadatoare din patru natiuni impotriva lui Iuda, din prici-na pacatelor savarsjte de Manase.

24:5-7 Domnul a decretat ca regele va fi ingropat ca un catar, adica trupul sau va fi scos afara din cetate si lasat in voia intemperiilor si a animalelor de prada (Ier. 22:19). Nu ni se ofera detalii in legatura cu aceasta.

G. Regele Iehoiachin (24:8-16)

Iehoiachin, numit si Ieconia şi Conia, fiul lui Iehoiachim, a fost rege al lui Iuda trei luni (598-597 i.Cr.; cf. 25:27-30,

2 Cro. 36:9, 10).

In scurta domnie a acestui rege rau, Nebucadnetar a asediat cetatea Ierusalim, ducand in Babilon al doilea grup de cap-tivi. Ezechiel a fost dus la Babilon in cur-sul acestei deportari. Printre deportati s-au

aflat și membrii familiei regale, 7000 de soldați și meșteșugari cu pregătire înaltă. De fapt, au mai fost lăsați în Palestina doar oamenii cei mai săraci ai țării. Nebucadnetar a luat de asemenea și comorile din templu și din palatul regelui. Versetul 14 spune că au fost zece mii de captivi în total. Ieremia spune că au fost duși 4 600 de captivi (Ier. 52:28-30). Cifra din Regi ar putea cuprinde și captivii duși în alte ocazii. După ce Iehoiachin a petrecut treizeci și șapte de ani în captivitate, Evil-Merodah, regele Babilonului, l-a eliberat din închisoare, i-a acordat o funcție de onoare la curte și a avut grija să nu-i lipsească nimic (25:27-30).

Profetul Ezechiel și-a început misiunea în această perioadă.

H. Regele Zedechia (24:17-25:7)

Zedechia, unchiul lui Iehoiachin, a fost rege în Iuda unsprezece ani (597-586 T.Cr.; cf. 2 Cro. 36:11-21; Ier. 52:1-30).

24:17-20 Regele Babilonului
l-a numit pe Matania, un unchi al lui Iehoiachin, ca rege în locul său. Regele Babilonului a schimbat numele lui Matania în Zedechia. Zedechia a încheiat un tratat cu Nebucadnetar, consimțind să-i fie un fel de raționetă. Dar mai apoi și-a calcat cuvântul, răzvrătindu-se împotriva regelui Babilonului și solicitând ajutorul Egiptului. Perfidia lui Zedechia, dovedită prin încălcarea jurământului, și judecata lui Dumnezeu care s-a abatut apoi asupra sa, sunt consemnate la Ezechiel 17:11-21.

25:1-7 Intrigile tesute de Zedechia în relațiile cu Egiptul au făcut ca peșea Ierusalim să se abată lovitura finală. Nebucadnetar a asediat cetatea timp de optsprezece luni, provocând apariția unor condiții de foamete acută în lăzidurile ei. Zedechia și războinicii săi au încercat să fugă din cetate, în timpul nopții, pentru a se refugia în pustiul din apropierea Marii Moarte. Dar caldeenii l-au prins pe rege, aducându-l la

Nebucadnetar la Ribla (în Hamat din Siria). După ce i-a ucis fiii în fața sa, regele Babilonului a ordonat să-i fie scoși ochii lui Zedechia și să fie trans-portat în lanțuri de bronz la Babilon. Acest lucru a împlinit două profetii remarcabile:

Ieremia prezisese ca Zedechia TI va vedea pe regele Babilonului fata !n fat& (Ier. 32:4; 34:3). Lucrul acesta s-a implinit la Ribla. Ezechiel a mai profetit ca Zedechia va fi dus in Babilon, dar ca nu va vedea si ca va muri acolo (Ez. 12:13). Lui Zedechia i-au fost scosi ochii Tnainte de a fi ajuns la Babilon, unde a murit.

I. Caderea Ierusalimului (25:8-21)

25:8-12 Distrugerea finala a Ierusalimului a avut loc in anul 586 i.Cr., sub mana lui Nebuzaradan, capitanul garzii babiloniene. Acesta a incendiat templul, palatul regal si toate cladirile principale. A daramat zidurile si a dus in exil pe toti locuitorii, cu exceptia celor mai saraci.

25:13-17 Aceste versete descriu jefu-irea si pradarea comorilor din templu. Obiectele prea man pentru a fi transportate au fost sectionate in bucati mai mici. Atat de mult bronz s-a strans meat nu a mai fost cantarit. In plus, caldeenii au luat tot aurul solid si tot argintul solid pe care l-au putut gasi.

25:18-21 Nebuzaradan a luat circa saptezeci si doi dintre

ai
t * » « nhon
Mitpa Asdod / ^
t
f, ^ EnGhe>
^
e
K.

Campaniile lui Nebucadnetar impotriva lui Iuda. Din 605 pana in 586 i.Cr. Iuda a fost supusa la mat multe invazii babiloniene. Lovitura finala a survenit prin atacul dinspre sud impotriva Ierusalimului.

Ierusalimului, ducandu-i la regele Nebucadnetar la Ribla, unde au fost executati sumar.27

J. Iuda sub guvernarea lui Ghedalia (25:22-26)

Regele Babilonului l-a numit pe Ghedalia guvernator peste oamenii care au ramas in Iuda. Cand au auzit despre aceasta patru capitani din armata, au venit la el la Mitpa, probabil ca sa-i convinga pe oameni sa fuga in Egipt. Ghedalia i-a sfftituit sa se supuna jugului babilonean si astfel totul va fi bine. Ulterior Ismael, un membru al familiei regale, l-a atacat si l-a omorat pe Ghedalia si pe asociatii sai. Oamenii au ramas astfel fara nici un guvern legal constituit, drept care au fugit in Egipt.

K. Regele Iehoiachin (25:27-30)

Cartea se incheie pe o nota incuraja-toare. CSrtille Doi Regi si Ieremia se incheie cu cuvinte identice (cf. 25:27-30; Ier. 52:31-34). in eel de-al treizeci si ^aptelea an al exilului sau, Iehoiachin a primit un tratament onorabil din partea regelui Babilon. Aceasta schimbare promitea ca rigo-rile exilului vor fi indulcite si ca ulterior insusi exilul va inceta.

Intai Regi incepe cu moartea lui David iar 2 Regi se incheie cu distrugerea regatu-lui Iuda. Natiunea gresise sub conducerea lui Moise, gresise sub judecatori si acum iata ca grease din nou sub regi. Oamenii au refuzat sa asculte de CuvSntul lui Dumnezeu. Au refuzat sa se lase miscati de lacrimile profetilor. Si-au impietrit inimile si si-au intepenit g&tul pana c^nd Dumnezeu a recurs la asirieni si babilonieni, de care S-a folosit pentru a-i invata ca plata pacatului este moartea. Captivitatea si-a slujit bine scopul, prin faptul ca a eradicat idolatria din inima poporului ales al lui Dumnezeu.

NOTE FINALE

1(1:2) John C. Whitcomb, Jr., *Solomon to the Exile*, p. 64.

Bctctl-zebul este tradus „Baal eel
preamarit" de multi carturari.
2(2:7-9) George
Williams, *The*

Student's Commentary on the Holy Scriptures, p. 200.

3(3:4-9) Vezi *Unger's Bible Dictionary*, p. 217, 226, 227.

4(3:26, 27) Harold Stigers, "II Kings," in *The Wycliffe Bible Commentary*, p. 344.

5(5:1-4) D. L. Moody, *Notes from My Bible*, p. 58.

6(5:13, 14) *Ibid.*

7(6:24-31) Unii cred ca ar fi fost vorba literalmente de excremente de pasare, folosite ca si combustibil.

s(7:1,2) Moody, Ato, p. 58.

9(7:3-7) Matthew Henry, "2 Kings," in *Matthew Henry's Commentary on the Whole Bible*, 11:745, 746.

10(8:13-15) Williams, *Commentary*, p. 207.

11(8:13-15) Merrill C. Tenney, *The Zondervan Pictorial Encyclopedia of the Bible*, 111:49.

12(9:30-37) G. Campbell Morgan, *Searchlights from the Word*, p. 209.

13(10:15-17)/^., p. 104.

14(11:4-11) Williams, *Commentary*, p. 210.

15(12:1-5) Whitcomb, *Solomon*, p. 103.

16(12:1-5) Williams, *Commentary*, p. 211.

17(15:32-38) de Matthew Henry, Flavius Josephus, rezumat de Matthew Henry, "2 Kings," *Matthew Henry's Commentary*, 11:785.

18(16:10-16) F. C. Cook, ed., *Barnes' Notes on the Old and New Testaments, I Samuel-Esther*, p. 273.

19(17:29-34a) Aceasta religie eterogena se numeste „sincretista.”

20(17:41) Dar Luca 2:36 mentioneaza ca profetesa Ana era din „tribul lui A?er,” unul din cele zece triburi. Se pare ca unii membri ai acestui trib au revenit. De

asemenea, Iacov și-a adresat epistola „celor douasprezece semintii care sunt Tmprastiate” (1:1); prin urmare, cele zece triburi nu sunt total „pierdute” din vedere, chiar in era creștina.

21(18:17-19) Prin omiterea articolelor hotarate, traducerea KJV da impresia ca acestea ar fi nume proprii.

22(19:35-37) Se crede ca aici ar fi Cristos in starea Sa de dinainte de Tntru-pare (Nota de subsol din traducerea NKJV, in care *Angel* este redat cu majuscula, su-gereaza aceasta parere).

23(20:1-7) Whitcomb, *Solomon*, p. 127.

24(20:20, 21) Textul inscriptiei se gaseste Tn *Unger's Bible Dictionary*, p. 481, 482 si in *First and Second Kings*, de Richard I. McNeeley, p. 145.

25(23:15-18) Williams, *Commentary*, p. 221.

26(24:1-4) Whitcomb, *Solomon*, p. 146.

27(25:18-21) Exista trei probleme numericem capitoul 25, toate fiind proba-bil greseli de copiere, fie aici la 2 Regi, fie Tn versetele corespunzatoare din 1 Regi si Ieremia. Copierea exacta a cifrelor Tn manuscrisele stravechi ridica probleme speciale. (Vezi 2 Cronici pentru detalii suplimentare asupra acestui gen de probleme.) Dificultatile sunt urmatoarele: data incendierii Ierusalimului (v. 8 spune ziua a saptea a lunii, pe cand Ier. 52:12 spune a zecea), Tnaltimea capitoliilor de pe stalpi (v. 17 spune ca era de trei coti, dar 1 Regi 7:16 spune cinci coti); numarul sfetnicilor ucisi (versetele 19-21 spun ca au fost ucisi cinci; Ier. 52:25 spune ca au fost omorati S.apte).

BIBLIOGRAFIE

Vezi Bibliografia de la sfarsitul cartii 1 Regi.